

ΤΕΤ ΑΡΤ

Ο

Μία TAZ (Temporary Autonomous Zone) στα Διεθνή Ύδατα

Σοφία Παύλου

ΚΟΣΜΙ ΚΑ

Διπλωματική εργασία | επιβλέπων καθηγητής: Γιώργος Ρυμενίδης
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων | Πολυτεχνική Σχολή | Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών | Ακαδημαϊκό έτος 2022-23

ΤΕΤΑΡΤΟΚΟΣΜΙΚΑ

Μία ΤΑΖ (Temporary Autonomous Zone) στα Διεθνή Ύδατα

Σοφία Παύλου

Ευχαριστώ τον καθηγητή μου Γιώργο Ρυμενίδη που υπήρξε πηγή απεριόριστης ενέργειας σε αυτό το σύντομο ταξίδι, καθώς και τον Γιάννη Γκατζιά για την πολύτιμη βοήθειά του στα τεχνικά κομμάτια της εργασίας.

για τα: Άντα, Έλενα, Έλενα, Μυρτώ, Μέλι, Μητσάκι, Χρήστος,
Αντωνία, Ευρυσθένης, Άννα, Άγγελος, Αθηνά, Κατερίνα, Μαρία, Μαντώ

Στα επόμενα νησιά και γιατί όχι και στα επόμενα εδάφη που θα ξεκλειδώσουμε,
στους επόμενους κόσμους που θα φτιάξουμε.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με τον κόσμο μας να αναπτύσσεται μέσα σε αλληπάλληλες κρίσεις και δίνοντας βαρύτητα στις κοινωνικές, παρατηρούμε πως συντελούμε σε ένα πλάνο ανταγωνιστικής συνύπαρξης, ενώ έννοιες όπως αυτές της κοινότητας, της αλληλεγγύης και της φροντίδας θρυμματίζονται. Τείνουμε προς μία βίαιη απολυταρχία μέσα σε ένα σύστημα που δεν εξυπηρετεί τους πολλούς, αλλά τους λίγους. Η έννοια της ομάδας εξασθενεί και οι στόχοι από από-κοινού γίνονται εγωκεντρικοί. Αυτό το σύστημα, είναι ένα πέπλο που τυλίγει τον πλανήτη μας και αν δεν μπορούμε να συνεχίσουμε με όρους επαναδιαπραγμάτευσης της ζωής, τότε ίσως μπορούμε να χαράξουμε σχισμές στο πέπλο, να ξεκλειδώσουμε έστω και εφήμερα, αυτόνομες ζώνες.

Αντλώντας από το δοκίμιο του Hakim Bey “TAZ” (Temporary Autonomous Zone), εμπλεκόμαστε με τη δημιουργία μιας υπαρξιακής συνθήκης μέσα στην οποία τα άτομα μπορούν να βιώσουν μία εμπειρία κορυφής της αυτονομίας, όχι μόνο στο φαντασιακό αλλά και στο πραγματικό χώρο και χρόνο. Ο σχεδιασμός μιας TAZ δεν μπορεί παρά να είναι συλλογικό έργο. Όπως λέει και ο Bey: «Μόνον οι αυτόνομοι μπορούν να σχεδιάσουν την αυτονομία, να οργανωθούν για αυτήν, να την δημιουργήσουν». Για αυτό το λόγο ακολουθεί η συγγραφή ενός διηγήματος μυθοπλασίας με τίτλο «Τεταρτοκοσμικά» το οποίο επιχειρεί να σχεδιάσει μία TAZ. Το αφήγημα αφορά μία παρέα ανθρώπων, μία ομάδα, η οποία όντας απογοητευμένη και θυμωμένη με τον κόσμο που τη περιβάλλει, αποφασίζει να ταξιδέψει μέχρι κάποιο σημείο στα Διεθνή Ύδατα και εκεί να χτίσει ένα νησί. Καθώς στα Διεθνή Ύδατα δεν ισχύουν οι νόμοι κάποιου κράτους, μόνο εκεί μπορούν να φτιάξουν τους δικούς τους κανόνες, να ζήσουν κοινοτικά και αντί σημαίας να ανυψώσουν την αλληλεγγύη, την ισότητα και την κοινοκτημοσύνη. Το διήγημα ακολουθείται ως περιγραφικός οδηγός για τις σχεδιαστικές αποφάσεις της ομάδας. Ο σχεδιασμός, ή καλύτερα η σύνθεση του χώρου, ως πρόγραμμα ζωής εκφράζεται από τον τρόπο που έχει επιλέξει η κοινότητα να υπάρξει μέσα στον χώρο, από το τι έχει ορίσει ως ανάγκες και επιθυμίες της. Ο στόχος για την ομάδα είναι κοινός· να μπορέσουν να ζήσουν μαζί. Και φαίνεται να τα κατάφεραν μια χαρά μέχρις ότου έρθουν αντιμέτωπα με την προβληματική που ενέχει μία εγκυμοσύνη και ο ερχομός ενός νέου, του πρώτου αυτόχθονου-στο-νησί, μέλους. Η μελέτη επικεντρώνεται στον κοινωνικό δεσμό ως συντονιστικό εργαλείο για τη δημιουργία όχι μόνο ενός Νέου Κόσμου, αλλά κυρίως ενός Άλλου Κόσμου.

ABSTRACT

As our world develops amidst successive crises, with a focus on social issues, we observe that we contribute to a plan of competitive coexistence, while concepts such as community, solidarity, and care are fragmented. We tend towards a violent autocracy within a system that serves the few, not the many. The notion of the team weakens, and collective goals become self-centered. This system is a veil that shrouds our planet, and if we cannot continue with terms of renegotiating life, then perhaps we can create cracks in the veil, unlocking autonomous zones, even temporarily.

Drawing from Hakim Bey's essay "TAZ" (Temporary Autonomous Zone), we engage in the creation of an existential condition in which individuals can experience a peak of autonomy, not only in the realm of imagination but also in physical space and time. The design of a TAZ can only be a collective endeavor. As Bey says, 'Only the autonomous can plan autonomy, organize for it, and create it.' For this reason, the writing of a fictional narrative titled 'Tetartocosmic' follows, attempting to envision a TAZ. The story revolves around a group of people, a team, who disappointed and angered by the world surrounding them, decide to travel to a point in High Seas and build an island there. Since International Waters are not governed by the laws of any state, only there can they establish their own rules, live communally, and raise solidarity, equality, and common ownership instead of a flag. The narrative serves as a descriptive guide for the group's design decisions. The design, or rather the composition of space as a life program, is expressed by the community's chosen way of existence within that space, based on their defined needs and desires. The goal for the group is shared: to be able to live together. And it seems they were doing just fine until they face the challenges presented by pregnancy and the arrival of a new member, the first native-born on the island. The study focuses on social bonds as a coordinating tool for the creation of not only a New World but primarily an Other World.

I. Ένα πέπλο τυλίγει τον πλανήτη

Ο κόσμος μας αναπτύσσεται μέσα σε αλληπάλλληλες κρίσεις. Κρίσεις πολιτισμικές, οικονομικο-πολιτικές, και κυρίως κοινωνικές. Από μία συστημική προσέγγιση, θα μπορούσαμε να μιλήσουμε για μία ολότητα ταξική, άνιση, μη συμπεριληπτική και ανυποχώρητα καπιταλιστική. Η ελεύθερη βούληση –αν ποτέ ήταν ελεύθερη– πλαισιώνεται μέσα στην προδιαγεγραμμένη πορεία του αμερικανικού ονείρου, όταν αναφερόμαστε στο Δυτικό Κόσμο. Όλο το πλάνο συντελεί σε μία ανταγωνιστική συνύπαρξη ανθρώπων, όπου έννοιες όπως η κοινότητα, η αλληλεγγύη και η φροντίδα θρυμματίζονται.

Η έννοια της *ομάδας*, που αποτέλεσε το πρωτόγονο μοντέλο ζωής, εξασθενεί. Έχει αντικατασταθεί από μικρότερες πιο κλειστές ομάδες, όπως αυτή της οικογένειας. «Η οικογένεια είναι κλειστή, λόγω της γενετικής, λόγω της αρσενικής κατοχής γυναικών και παιδιών, λόγω του ιεραρχικού συστήματος της αγροτικής/βιομηχανικής κοινωνίας».¹ Η ομάδα από την άλλη είναι ανοιχτή, είναι προϊόν της αφθονίας και της δοτικότητας. Με την έννοια της ομάδας να απειλείται, οι άνθρωποι αποσυνδέονται, οι στόχοι από απο-κοινού γίνονται εγωκεντρικοί και το ερώτημα που έχει απασχολήσει επί αιώνες την ανθρωπότητα του “Πώς θα ζήσουμε μαζί”² συχνά αντικαθίσταται από άλλα πιο ατομικά ή εγωκεντρικά ερωτήματα.

Τείνουμε προς μία αλαζονική και βίαιη απολυταρχία, με τη δύναμη των πολλών να εξασθενεί και να υπακούει στους λίγους. Πρόκειται για μία λογική συνέχεια των πραγμάτων καθώς η έννοια και η δυνατότητα της αυτονομίας απουσιάζει από τις ζωές μας. Ένα σύστημα που δεν εξυπηρετεί τους πολλούς, θα έπρεπε να επαναπροσδιορίζεται ή και να διαλύεται. Το σύστημα όμως που

χαρακτηρίζει τον κόσμο μας, είναι ανώνυμο, γιγάντιο, άυλο και γι' αυτό αθάνατο.³

Αυτό το σύστημα είναι το πέπλο που τυλίγει τον πλανήτη και αν δεν μπορούμε να συνεχίσουμε με όρους επαναδιαπραγμάτευσης της ζωής, τότε ίσως μπορούμε να χαράξουμε σχισμές στο πέπλο, να ξεκλειδώσουμε, έστω και εφήμερα, αυτόνομες ζώνες.

II. “Δεν υπάρχει εναλλακτική” – “Υπάρχει εναλλακτική(;)”⁴

Σε αυτό το σημείο εισάγεται το βασικό θεωρητικό υπόβαθρο της παρούσας διπλωματικής εργασίας με τίτλο “Τεταρτοκοσμικά: Μία TAZ στα Διεθνή Ύδατα” το οποίο αφορμάται από το δοκίμιο TAZ (Temporary Autonomous Zone) του Hakim Bey. Η TAZ είναι η ιδέα, η υπαρξιακή συνθήκη μέσα στην οποία τα άτομα μπορούν να βιώσουν μία «εμπειρία κορυφής» της αυτονομίας, μία «ελεύθερη ελευθερία»⁵, όχι μόνο στον φαντασικό αλλά και στον πραγματικό χώρο και χρόνο.

Ως γενεσιουργός δύναμη της TAZ αναφέρεται «το κλείσιμο του χάρτη». Βρισκόμαστε στον τρίτο αιώνα χωρίς άγνωστη γη [terra incognita]. Το τελευταίο κομμάτι εδάφους που δεν είχε διεκδικηθεί από κανένα έθνος-κράτος, προσαρτήθηκε στις ΗΠΑ το 1899.⁶ Η TAZ ψάχνει «τρύπες» στο σύστημα για να υπάρξει, όπως αναφέρει και ο Hakim Bey «είναι μία αντάρτικη επιχείρηση που απελευθερώνει μία περιοχή (εδάφους, χρόνου, φαντασίας) και μετά αυτοδιαλύεται για να ξανασηματιστεί κάπου αλλού/κάποτε άλλοτε [...]»⁷.

Η ιδέα αναζητά τόπους όπου μπορούν να ευδοκμήσουν αυτόνομες ζώνες- ενώ παράλληλα αναζητά χρόνους μέσα στους οποίους αυτοί οι τόποι θα είναι ανοιχτοί και ελεύθεροι, καθώς κατά κάποιο τρόπο ξέφυγαν από την προσοχή των χαρτογράφων, είτε λόγω ολιγωρίας από μεριάς Κράτους, είτε για οποιονδήποτε άλλο μη προφανή λόγο.

Παρότι ο Hakim Bey δίνει ιδιαίτερη έμφαση στο κεφάλαιο “Το Δίκτυο και ο Ιστός”, στην παρούσα εργασία επιλέγεται η μη συμπεριληψή του. Το κεφάλαιο αφορά στο διαδίκτυο και στο πώς αυτό θα μπορούσε να λειτουργήσει ως ένα εξάρτημα της TAZ, είτε ως μέσο που θα αυξάνει τις πιθανότητες εμφάνισής της, είτε ως ένα υποστηρικτικό σύστημα, ικανό να μεταφέρει πληροφορίες από τη μία TAZ σε κάποια άλλη. Το εν λόγω βιβλίο όμως, γράφτηκε το 1984 και ίσως τότε δεν θα μπορούσε να φανταστεί πως 40 χρόνια αργότερα οι εικονικές κοινότητες παίρνουν κυριολεκτικά τη θέση

της ανθρώπινης παρουσίας και της πολιτικής της δράσης. Για αυτό το λόγο αποστασιοποιούμαστε συνειδητά από το Δίκτυο, αλλά παράλληλα το εργαλειοποιούμε και το εκμεταλλευόμαστε προς όφελος μιας αλλαγής. «[...] η TAZ όμως θέλει να είναι άμεση ή αλλιώς τίποτα»⁸. Στην περίπτωση της αφηγηματικής μελέτης “Τεταρτοκοσμικά”, αντί του δικτύου ως διαμεσολαβητή, γίνεται η προσπάθεια να τονιστεί ο κοινωνικός δεσμός ως συντονιστικό εργαλείο για τη δημιουργία όχι μόνο ενός Νέου Κόσμου, αλλά κυρίως ενός Άλλου Κόσμου.

Ο σχεδιασμός μιας TAZ δεν μπορεί παρά να είναι ένα συλλογικό έργο. «Μόνον οι αυτόνομοι μπορούν να σχεδιάσουν την αυτονομία, να οργανωθούν για αυτήν, να την δημιουργήσουν. Είναι μία αυτοτελής δράση»⁹. Σύμφωνα με τον Moholy-Nagy «ο σχεδιασμός δεν είναι επάγγελμα αλλά θέση»¹⁰. Υπό αυτήν την έννοια, η σχεδιαστική ηθική αποδεσμεύεται, καθώς μεταφέρεται ο σχεδιασμός στα χέρια αυτών που τους αφορά (social design). «Ο σχεδιασμός ταυτίζεται με τη δέσμευση για ένα είδος συλλογικής πρακτικής που δεν διαχωρίζει υψηλότερες και μη μορφές δημιουργίας, αλλά προάγει τη συλλογική εργασία ως στρατηγική διεκδίκησης μιας πιο δίκαιης κοινωνίας»¹¹. Για να εξυπηρετηθεί αυτός ο σκοπός αλλά παράλληλα και να πάρει ο σχεδιασμός άμεση θέση στο ζήτημα, ακολουθεί η συγγραφή ενός διηγήματος μυθοπλασίας με τίτλο «Τεταρτοκοσμικά», το οποίο επιχειρεί να σχεδιάσει μία TAZ.

III. Τεταρτοκοσμικά

Το διήγημα αφηγείται την ιστορία μίας παρέας ανθρώπων, μίας ομάδας, η οποία ανήκει στη γενιά της κρίσης, των αδιεξόδων αλλά και της διαρκούς μετακίνησης. Η ομάδα όντας απογοητευμένη και θυμωμένη από τον κόσμο της στεριάς, αποφασίζει να εγκαταλείψει το έδαφος, να ταξιδέψει μέχρι κάποιο σημείο στα Διεθνή Ύδατα και εκεί να χτίσει ένα νησί. Καθώς στα Διεθνή Ύδατα δεν ισχύουν οι νόμοι κάποιου κράτους, μόνο εκεί μπορούν να φτιάξουν τους δικούς τους κανόνες, να ζήσουν κοινοτικά και αντί σημαίας να ανυψώσουν την αλληλεγγύη, την ισότητα και την κοινοκτημοσύνη. Η ομάδα έπειτα από χρόνια καταφέρνει να μαζέψει το Κεφάλαιο που χρειαζόταν, για ένα τέτοιο εγχείρημα και έτσι αφήνει πίσω της τον «στεριανό» κόσμο και τις ανέσεις του. Εργαλειοποιεί το Δίκτυο ως πηγή εισόδων και χρησιμοποιεί τα κεκτημένα της σύγχρονης κοινωνίας προς όφελος αυτού του εγχειρήματος. Στην αρχή η

ομάδα είχε να αντιμετωπίσει καθημερινά σκληρές εργασίες, μέχρι να καλύψει τις ανάγκες, που η ίδια είχε ορίσει και ιεραρχήσει. Ως τέτοιες ορίστηκαν το καθαρό-πόσιμο νερό, η τροφή, η αποχέτευση, η σκίαση και γενικά η προστασία από τον καιρό, και ο ύπνος. Όλα τα υπόλοιπα θεωρήθηκαν από την παρέα *επιθυμίες*, οι οποίες μπορούσαν να περιμένουν. Με το πέρασμα του χρόνου και έπειτα από σκληρή δουλειά ήταν σε θέση να απολαμβάνουν τη ζωή στο νησί· τον Τέταρτο Κόσμο, όπως τους άρεσε να λένε. Με την κάλυψη των αναγκών και με την προσθήκη του ρεύματος στη ζωή τους, οι καθημερινές εργασίες, που ο καθένας και η καθεμία τους (στο εξής: το καθένα) αναλάμβανε να κάνει, δεν ξεπερνούσαν τις δύο ώρες τη μέρα. Στο σημείο αυτό η παρέα συνειδητοποιεί πως στον Κόσμο που άφησε πίσω της η δουλειά δεν σταματά ποτέ, καθώς εκεί οι ανάγκες είναι θολές και αδιευκρίνιστες.¹² Στο νησί η εργασία σταματά όταν οι ανάγκες καλύπτονται, με τις δουλειές να κυλούν κυκλικά και καμία αίσθηση ελέγχου να μην διακατέχει το πώς και το τι κάνουν. Όσο οι στόχοι είναι κοινοί, δύσκολα μπορεί να πάει κάτι λάθος. Για την ομάδα ο στόχος ήταν να μπορέσουν να ζήσουν μαζί και φαίνεται να τα κατάφερναν μια χαρά μέχρις ότου έρθουν αντιμέτωπα με την προβληματική που ενέχει μία εγκυμοσύνη και ο ερχομός ενός νέου, του πρώτου αυτόχθονου-στο-νησί, μέλους.

Το διήγημα λειτουργεί ως περιγραφικός οδηγός για τις σχεδιαστικές αποφάσεις της ομάδας. Ο σχεδιασμός, ή καλύτερα η σύνθεση του χώρου, ως πρόγραμμα ζωής εκφράζεται από τον τρόπο που έχει επιλέξει η κοινότητα να υπάρχει μέσα στον χώρο: η απουσία ελέγχου καθρεπτίζεται χωρικά στην πλήρη οικειοποίηση του διαθέσιμου χώρου· η από κοινού χρήση κάθε σημείου στη διαπερατότητα· η επανάχρηση στη λογική της μαστορικής (*bricolage*) και του DIY· η ελευθερία, αποκομμένη από τους καθωσπρεπισμούς του δυτικού τρόπου ζωής, στο παιχνίδι. Η ακόμα, για παράδειγμα, η τραπεζαρία με τις καρέκλες που πρωταγωνιστούν στο νησί από την πρώτη κιόλας φάση κατασκευής του, υπογραμμίζει την σημασία που έχει δοθεί στη συλλογική κουζίνα, ως κοινωνικό δεσμό εκπεφρασμένο χωρικά. Σε αυτό το πλαίσιο, σε ό,τι αφορά την χωρική διάσταση του σχεδιασμού, αυτή ακολουθεί ένα πρόγραμμα ζωής συλλογικό, *ad hoc*, ρευστό αλλά πρακτικό.

VI. Atlas Autonomia¹³

Κομμάτι της μελέτης αποτελεί το οπτικό δοκίμιο που επιχειρεί να δημιουργήσει μία ιστορία μέσω εικόνων. Μέσα στο σύμπαν των αμέτρητων αναφορών, επιλέγεται ενδεικτικά και όχι εξαντλητικά μία σειρά από αναφορές, για την σύνταξη ενός Άτλαντα της Αυτονομίας. Εν είδη αρχείου έρευνας, απαρτίζεται τόσο από ιστορικά πραγματικά γεγονότα, όσο και από διηγήματα, έργα τέχνης και διαγράμματα.

V. Outro

« [...] προς το παρόν, περισσότερο έμοιαζε με εργοτάξιο, ή εγκατάσταση εξόρυξης πετρελαίου παρά με ένα νησί ή έναν καινούριο Τέταρτο Κόσμο»¹⁴, έλεγαν. Ο Τέταρτος Κόσμος είναι όρος που επινοήθηκε, για να περιγράψει έθνη που (σε αντίθεση με τα τριτοκοσμικά) δεν έχουν καν καταφέρει να αποκτήσουν δικό τους κράτος.¹⁵ Στη περίπτωση της παρούσας μελέτης –σε ένα σύστημα που υπάρχει ο Τρίτος Κόσμος, ο οποίος συνδέεται άμεσα με την ανισότητα και την εξαθλίωση, και όχι με την υπανάπτυξη και το μειωτικό πρόσημο που δίνουν τα δυτικά πρότυπα– θεωρήθηκε επιτακτική ανάγκη η δημιουργία ενός Τέταρτου Κόσμου, ο οποίος θα λειτουργεί ως αντίσταση και αντίδραση.

Είναι μία ιδέα που προτείνει αντίσταση αλλά όχι σύγκρουση, μέσω της αορατότητας και του ψυχικού νομαδισμού, μέσω του εφήμερου και του κοινοτικού.

Ο Hakim Bey κλείνει το βιβλίο TAZ με τα παρακάτω λόγια: «Ας παραδεχτούμε ότι έχουμε βρεθεί σε ένα πάρτι όπου για μια σύντομη βραδιά πραγματώθηκε μία δημοκρατία εκπληρωμένων επιθυμιών. Δεν αναγνωρίζουμε ότι η πολιτική εκείνης της νύχτα έχει περισσότερη πραγματικότητα και δύναμη για μας απ'ότι εκείνη, ας πούμε, ολόκληρης της Κυβέρνησης των ΗΠΑ;[...]»¹⁶.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Hakim Bey, *TAZ* (1984), (Αθήνα: Ελεύθερος Τύπος: 2021), 24.
2. Βλ. "How will we live together?", 17η Διεθνής Έκθεση Αρχιτεκτονικής, La Biennale di Venezia 2021.
3. Προβληματική που συμπορεύεται με το εισαγωγικό κείμενο του Mark Fisher στο βιβλίο *Capitalism Realism: "It's easier to imagine the end of the world than the end of capitalism"*.
4. Η εμβληματική φράση της νεοφιλελεύθερης Margaret Thatcher καθώς και τίτλος βιβλίου του Mark Fisher, αντίστοιχα.
5. «Επιμένω με τρελό πείσμα να λατρεύω την ελεύθερη ελευθερία...»: γνωστή φράση του (16χρονου τότε) Arthur Rimbaud από μία επιστολή του προς τον καθηγητή και μέντορά του Georges Izambard, 1870.
6. Πρόκειται για τη Νήσο Ουέηκ που βρίσκεται στον Βόρειο Ωκεανό (Wake Island, USA).
7. Bey, *ό.π.*, 20.
8. Bey, *ό.π.*, 10.
9. Bey, *ό.π.*, 21.
10. László Moholy-Nagy, *Vision in motion*, (Σικάγο: Paul Theobald & Co, 1947), 42.
11. Πολύνα Κοσμαδάκη, "Ο σχεδιασμός δεν είναι επάγγελμα αλλά θέση" στο βιβλίο *Ο κύριος Ροβινσώνας Κρούσος έμεινε σπίτι*, Κωστής Βελώνης, Πολύνα Κοσμαδάκη, επιμ. (Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη, 2021), 30–31.
12. Ο κόσμος που άφησαν πίσω του παράγει Homo Sacer (γυμνή ζωή, φονεύσιμη και άθυτη ζωή). Αυτή που περιλαμβάνεται μονάχα στη μορφή του αποκλεισμού της. Την παραπάνω έννοια αναλύει ο Giorgio Agamben στο βιβλίο του *Homo Sacer, Κυρίαρχη εξουσία και γυμνή ζωή*.
13. Παραφορά του Άτλαντα Μνημοσύνης (Mnemosyne Atlas) του Aby Warburg.
14. Από το μυθιστόρημα "Τεταρτοκοσμικά".
15. Ένα τέτοιο παράδειγμα θα μπορούσε να είναι το κράτος των Κούρδων.
16. Bey, *ό.π.*, 65.

ATLAS AUTONOMIA

1.

2.

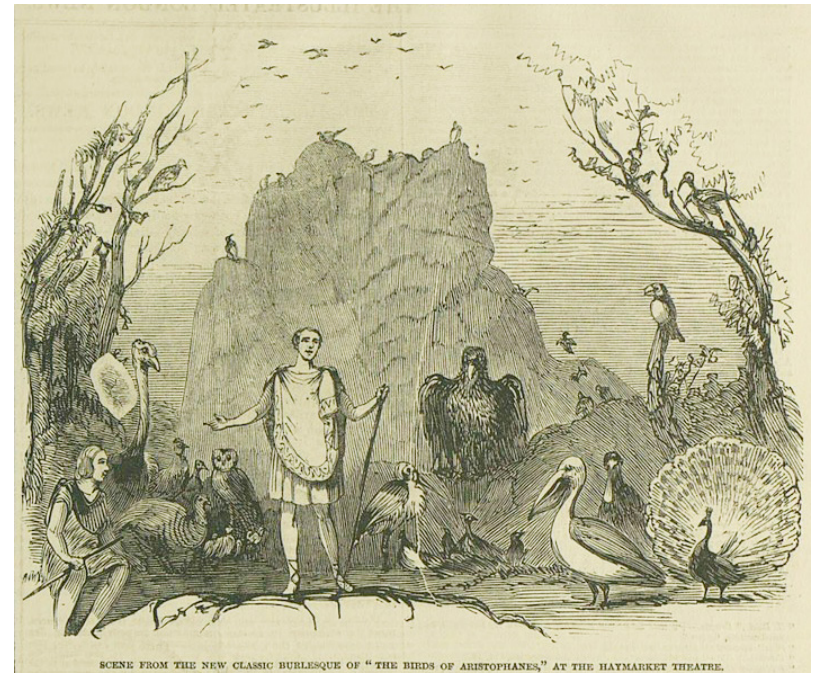
3.

4.

5.

6.

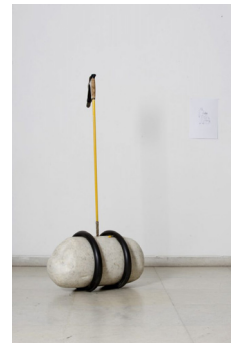
ΑΣΜΑ ΠΡΩΤΟ

« -nessun maggior dolore.
 Che ricordarsi del tempo felice
 Nella miseria. ->»
 Dante

I

«Στὸν ἀνεκάνθον τοῦς κόμπους, μὲ τὰ κύματα π' ἀρρίζουν
 Τρέχει ἀβούλωτη ἡ ψυχὴ μου, σὺν τ' ἀγέραι ποδὸν σφριζέων.
 Ὅπου φτάνει νὰ ἐκπλήσῃ τ' ἀγέραι τὰ φτερά του,
 Ὅπου φτάνουν ἀφραμένα τ' ἄγρια κύματα, ὅς καὶ κάτω
 Κ' ἡ πατρίδα τὸν κουρασάων. Ὅσοι μπρῶς τοὺς ἀπαντᾶνε
 Τὴν παντιέρα μας, σὲ σκήπτρο ταπεινὴ τὴν προσκυνᾶνε.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

17.

"THE DELAWARE 'MOORS.'"
A Curious People Found in Kent and Sussex Counties.

There has been much speculation about the so-called Moors living in Kent and Sussex counties, Del. These people are usually swarthy, black-haired and black-eyed, though sometimes of a fair complexion. They are mostly farmers. They have their own school distinct from the general public school system, and they associate neither with whites nor with blacks. One theory has been that they are of the Moorish race, and that their ancestors were Spanish Moors wrecked on the coast more than a century ago. Another tradition represents them as descendants of the Nanticoke Indians.

George P. Fisher, a lawyer long practicing in Delaware, writes to the Milford Herald to present what he regards as satisfactory evidence as to the origin of these people. He has been acquainted with these people all his life. Noko Norwood, a giant of the tribe, and black haired at 75, he knew from childhood. When Mr. Fisher became attorney-general for the State he was called

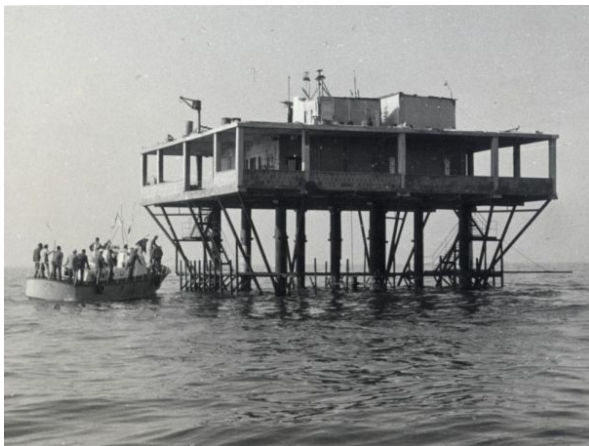
18.

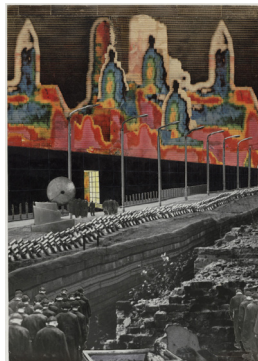
19.

20.

14.

15.

22.

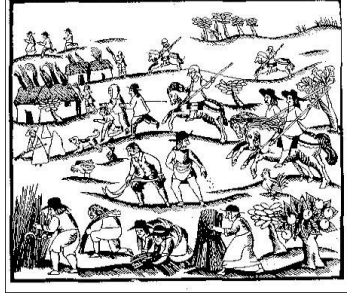

16.

21.

"England is not a free people, till the poor that have no land, have a free allowance to dig and labour the commons..."
Gerard Winstanley, 1649

24.

23.

25.

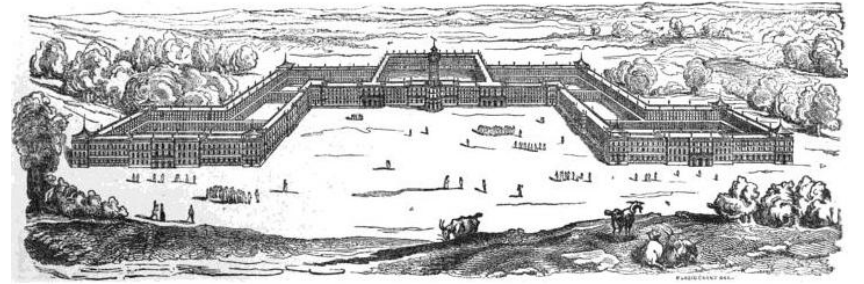
26.

27.

28.

29.

30.

31.

33.

32.

You can make up the Deck, make up the Hall,
 You can make up the Deck, make up the Hall.
 — A SOCIAL PARTY —
 GIVEN BY
 ROSE
 2313 Eighth Avenue Apartment 5
 Friday evening, March 18th, 1955
 from 9 P. M. until 1 P. M.
 LATEST ON WAX REPRESENTANTS
 25 Gate, 10th Floor Play at Door! 25 Gate Winner

34.

15
Rem Koolhaas, Madelon Vriesendorp, Elia Zenghelis, Zoe Zenghelis, *Exodus, or the Voluntary Prisoners of Architecture*, 1972, The Museum of Modern Art, Architecture and Design Collection, © 2007 Artists Rights Society (ARS), New York / BEELDRECHT, Hoofddorp, NL

Το “*Exodus, or the voluntary prisoners of architecture*” αποτελεί την πτυχιακή εργασία του Rem Koolhaas στην ΑΑ του Λονδίνου σε συνεργασία με τον τότε καθηγητή του Ηλία Ζένγκελη. Κυρίαρχο στοιχείο του σχεδιασμού αποτελεί ένα τοίχος ή «λωρίδα έντονης μητροπολιτικής επιθυμίας», το οποίο εισβάλει στον αστικό ιστό του Λονδίνου, με τους εθελοντές κρατούμενους να προωθούν ένα σύστημα νέου μητροπολιτικού τρόπου ζωής. Είναι μία σουρεαλιστική δυστοπία η οποία κάνει εμφανή αναφορά στο Τείχος του Βερολίνου.

16
Νησί Wake, Στιγμιότυπο από Google Earth

Το νησί Wake είναι ένα ακατοίκητο ηφαιστιογενές νησί στον Κεντρικό Ειρηνικό, δυτικά της Χονολουλού, το οποίο προσαρτήθηκε στις ΗΠΑ το 1899 και θεωρείται το τελευταίο κομμάτι Γης που δεν είχε διεκδικηθεί από κανένα έθνος-κράτος.

17
Μια οικογένεια Ντέλαγουερ με μαυριτανική καταγωγή

Οι Moors αποτελούνταν από διάφορες ομάδες μουσουλμάνων που προέκυψαν από την ανάμειξη αυτόχθονων Ισπανών και Μαυριτανών οι οποίοι μετανάστευσαν στην Αμερική μετά την εκδίωξή τους από την Ισπανία. Ζούσαν πολυγαμικά κυρίως ως πλανόδιοι μουσικοί, απήχαν από το αλκοόλ, σύναπταν επιγαμία με Ινδιάνους και υιοθετούσαν τα έθιμά τους. Ήταν τόσο αφοσιωμένοι στον νομαδισμό που έχτιζαν τα σπίτια τους πάνω σε τροχούς.

18
The Roanoke Times, Βιρτζίνια; Ιούλιος 27, 1895

Το άρθρο της εφημερίδας “*The Roanoke Times*” του 1895 δίνει μια περιγραφή της ομάδας των Moors.

19
Gabriele D’Annunzio, 1922

Ο D’Annunzio ήταν επιφανής Ιταλός εθνικιστής. Ο ρόλος του στην πολιτική είναι αμφιλεγόμενος λόγω της επιρροής του στον ιταλικό φασισμό και της ιδιότητάς του ως υποτιθέμενου προπομπού του Μπενίτο Μουσολίνι. Το 1915 ίδρυσε την “ελεύθερη πολιτεία” στο Φιουμέ της Κροατίας. Έγραψε το Σύνταγμα όπου διακήρυξε ότι η μουσική θα είναι η βασική αρχή του Κράτους. Κάθε πρωί ο D’Annunzio έβγαινε στο μπαλκόνι του Μεγάρου του Φιουμέ και απήγγελε ποιήματα και μανιφέστο και κάθε βράδι υπήρχε μουσική και γλέντια. Καλλιτέχνες, μποέμ, τυχοδιώκτες, αναρχικοί, φυγάδες και πρόσφυγες, ομοφυλόφιλοι και κάθε λογής ιδιόρρυθμων μεταρρυθμιστών άρχισαν να καταφθάνουν στο Φιουμέ. Τα λεφτά στο ταμείο της πολιτείας έρχονταν από τους Ουσκόσι, πειρατές Κροατικής καταγωγής, με την βοήθεια των οποίων η “ελεύθερη πολιτεία” είχε διάρκεια ζωής 18 μηνών.

20
Ο Gabriele D’Annunzio μιλά στο μπαλκόνι του Μεγάρου του στο Φιούμε, 1919

21
John Flaxman, για Rundell, Bridge και Rundell, Η Ασπίδα του Αχιλλέα, 1821-23, επίχρυσο ασήμι, 90,5×90,5×10 cm, Royal Collections

Σύμφωνα με το κείμενο “The Carrier Bag Theory of Fiction” της Ursula Le Guin ολόκληρη η καταγεγραμμένη Ιστορία που γνωρίζουμε περιστρέφεται γύρω από τον πόλεμο και τον άνδρα ήρωα. Κάθε ιστορικό πρόσωπο, κάθε εποχής είναι μία αρρενωπή, ηγετική, γενναία και πολεμοχαρής μορφή. Η Ασπίδα του Αχιλλέα αποτελεί διεθνώς αναγνωρισμένο ιστορικό σύμβολο. Η Le Guin προτείνει να κάνουμε μία αναδρομή ξανά από την Αγροτική Επανάσταση έως σήμερα και να παρατηρήσου- με πως ίσως τη θέση της Ασπίδας του Αχιλλέα θα έπρεπε να πάρει ένα καλάθι. Εξηγεί, πως οι άνθρωποι σίγουρα θα είχαν προνοήσει για την αποθήκευση τροφίμων προτού ξεκινήσουν να καλλιεργούν, για λόγους μεταφοράς και αποθήκευσης ή ακόμα και προτού φτιάξουν εργαλεία καλλιέργειας. Τονίζει πως δίχως το καλάθι—ή κάποιο άλλο περιέχον αντικείμενο—ο άνθρωπος δεν θα είχε καταφέρει να εξελιχθεί και να περάσει από την Εποχή του Τροφοσυλλέκτη στην Αγροτική Εποχή.

22
Gustave Courbet, “*Η Συνάντηση ή Καλημέρα κύριε Courbet*” , 1854, λάδι σε καμβά, Musée Fabre, Montpellier

Ο πίνακας “*Bonjour, Monsieur Courbet*” αναφέρεται σε συσχέτιση με το παραπάνω κείμενο της αναπαράστασης της Ασπίδας του Αχιλλέα. Ο πίνακας αναπαριστά μία συνάντηση του ίδιου του Courbet με έναν φίλο και πελάτη του ο οποίος συνοδεύεται από τον υπηρέτη του. Το σακίδιο που κουβαλά, ως το “καλάθι” της Le Guin. (Βλ. εικ. 21)

23
Η Misao Okawa, 115 ετών, αναγνωρίστηκε το 2014 ως η μεγαλύτερη σε ηλικία ζωντανή γυναίκα του κόσμου από το Guinness World Records. Ποζάρει στο Doll Festival in Osaka, Δυτική Ιαπωνία, 3 Μαρτίου, 2014

Το Okinawa είναι νησί της Ιαπωνίας και λέγεται πως εκεί κατοικούν οι μακροβιότεροι άνθρωποι της Γης. Οι κάτοικοι εκεί ζουν με την αρχή του “ichariba chode” (που σημαίνει συμπεριφέρομαι σε όλους σαν να ήταν αδέρφια σου, ακόμα και αν δεν τους γνωρίζεις). Ζουν κοινοτικά με βασικές αρχές τους την αλληλεγγύη και την αλληλοβοήθεια.

24
Η επανάσταση των Diggers στην Αγγλία, 1649, British Library

Οι Diggers ήταν μία ομάδα θρησκευτικών και πολιτικών αντιφρονούντων στην Αγγλία. Θεωρούνται ως οι προπάτορες του μοντέρνου αναρχισμού και συνδέονται με τον αγροτικό σοσιαλισμό. Μάχονταν για να μπορούν να καλλιεργούν σε κοινή γη που έμενε ανεκμετάλλευτη, αντί να πληρώνουν νοίκι ή να δουλεύουν για κάποιον άλλο. Προσπάθησαν να μεταρρυθμίσουν το υπάρχον κοινωνικό κατεστημένο προς έναν αγροτικό τρόπο ζωής βασισμένο στις ιδέες τους για τη δημιουργία μικρών ισότιμων αγροτικών κοινοτήτων. Οι αποικίες τους εκδιώχθηκαν, η μία μετά την άλλη, από τις αρχές.

25
Διάγραμμα ιστορικών δεδομένων Bitcoin. Πηγή: Investopedia / Hugo Lin

Το διάγραμμα αυτό υποκρύπτει τη λύση στο πρόβλημα του Κεφαλαίου που αντιμετώπιζε η παρέα των 7 στο μυθιστόρημα. Αν το 2010 είχαν επενδύσει 146 ευρώ, τότε αυτό σημαίνει πως, το 2017 που ξεκίνησαν να χτίζουν το νησί είχαν στη διάθεσή τους 964.217.578 ευρώ. Δεν σημαίνει απαραίτητα πως η παρέα είχε επενδύσει σε Bitcoin, φαίνεται όμως με ιστορικά δεδομένα πως κάτι τέτοιο είναι πιθανόν.

26
Φωτογραφία από τις φωτιές στην Ηλεία, 2007. Πηγή: *Τα Νέα*

Το καλοκαίρι του 2007 μια σειρά από δασικές πυρκαγιές σε πολλούς νομούς της Ελλάδας είχαν ως αποτέλεσμα να χάσουν τη ζωή τους 84 άνθρωποι και να καούν 1.500 σπίτια και περισσότερα από 268.834 εκτάρια (περ. 2.700km2) γης, 4,5 εκατομμύρια ελαιόδεντρα και 60.000 ζώα. Το τραγικό γεγονός δίνει το ιστορικό πλαίσιο που εκτυλίσσονται τα γεγονότα του μυθιστορήματος.

27
Γιώργος Γυπαράκης, “*Froglessness*”, Ευγενική παραχώρηση του καλλιτέχνη και της γκαλερί Ζουμπουλάκη, Αθήνα, 2014

Ό.π., βλ. εικ. 8.

28
Διάγραμμα όπου αναπαρίστανται με μαύρο χρώμα τα Διεθνή Ύδατα. Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/International_waters. (ανακτήθηκε: Ιούνιος 2023)

Ανοικτή θάλασσα λέγεται η θαλάσσια έκταση πέρα από τα εσωτερικά ύδατα, την αιγιαλίτιδα ζώνη και την αποκλειστική οικονομική ζώνη, στην οποία δεν υφίσταται κυριαρχική εξουσία οποιασδήποτε χώρας και για αυτό είναι ελεύθερη η χρησιμοποίησή της από όλους, σύμφωνα με την αρχή της ελευθερίας των θαλασσών. Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας αναφέρει ότι αυτή η θαλάσσια περιοχή θεωρείται «κοινή κληρονομιά όλης της ανθρωπότητας» και είναι πέρα από κάθε εθνική δικαιοδοσία.

29
Victor Considérant, *Η ιδέα ενός φαλανστηρίου*, 1840, πηγή: National Archives, Paris.

Ο Charles Fourier (1772-1837) ήταν Γάλλος ελευθεριακός στοχαστής συγγραφέας και πρώιμος υποστηρικτής της σεξουαλικής απελευθέρωσης. Προσδοκούσε τη βαθμιαία αποκέντρωση της κρατικής μεσολάβησης και την υλοποίηση μίας αυτοδιδειχόμενης σοσιαλιστικής κοινωνίας, την οποία ονόμαζε Αρμονία. Τα άτομα που θα απάρτιζαν την κοινωνία αυτή θα μοιράζονταν τις δουλειές σύμφωνα με τις φυσικές τάσεις κάθε ατόμου. Το έργο αυτό, αποκαλύπτει την υλική και ηθική αθλιότητά του αστικού κόσμου.

30

Ku Klux Klan, πιθανόν στο Denver, Colorado, μεταξύ 1921 και 1930. Πηγή: The Library of Congress)

Ο όρος Ku Klux Klan (Κου Κλουξ Κλαν, ΚΚΚ), αναφέρεται κυρίως σε τρεις οργανώσεις που έδρασαν στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και υποστήριξαν το ιδεολόγημα της υπεροχής των λευκών έναντι των άλλων φυλών, τον αντισημιτισμό, και τον ρατσισμό γενικότερα. Θεωρείται η κατά παράδοση μεγαλύτερη ακροδεξιά οργάνωση στις ΗΠΑ και η δεξαμενή για μικρότερες ακροδεξιές οργανώσεις. Αυτές οι οργανώσεις χρησιμοποίησαν συχνά την τρομοκρατία, τη βία και πράξεις εκφοβισμού, για να καταπιέσουν τους Αφροαμερικανούς και άλλες φυλετικές ομάδες.

31

Zhang Lu, ο Laozi που καβαλάει ένα βόδι, Ανοιχτό μελάνι και χρώμα σε χαρτί, National Palace Museum

Ο Laozi (Λάο Τσε) είναι από τα σημαντικότερα πρόσωπα της κινέζικης φιλοσοφίας και έχει καθιερωθεί ως ο ιδρυτής του Ταοισμού. Ο Ταοισμός τονίζει αξίες όπως η συμμόνια, η καλοσύνη, η ευσέβεια, η δικαιοσύνη, η ενδοσκοπήση, η αρμονία με τη φύση, η ανιδιοτέλεια και η μεγαλοψυχία. Υποστηρίζει την ανθρώπινη αρμονία με το ταό και πιστεύει στην αιθέρια πορεία των πραγμάτων. Επίσης, υψώνει την ακινησία ως τρόπο επίτευξης αρμονίας. Είναι ίσως με κάποιο τρόπο μία αντίσταση του σύγχρονου τρόπου ζωής και της ασταμάτητης παραγωγικότητας των ανθρώπων.

32

Γυναίκες Zapatista σε μία ανοιχτή συγκέντρωση προς όλες τις γυναίκες, 2018. Πηγή: Meghan Dhaliwal

Ο στρατός των Zapatista για την Εθνική Απελευθέρωση (ισπανικά: Ejército Zapatista de Liberación Nacional, EZLN) είναι ακροαριστερό-ελευθεριακό πολιτικό και στρατιωτικό κίνημα που ξεκίνησε τη δράση του με την κατάληψη της πρωτεύουσας (Tuxtla Gutiérrez) της πολιτείας Τσιάπας του Μεξικού. Η εξέγερση επεκτάθηκε σταδιακά σε άλλες πολιτείες του νότιου Μεξικού, με βασικά αιτήματα στοιχειώδεις συνθήκες διαβίωσης, αναδιανομή της γης και διατροφή για τους ιθαγενείς Ινδιάνους. Αρχηγός δεν υπάρχει, αλλά βασικοί ομιλητές του κινήματος είναι ο Σουμπκομαντάντε Μάρκος, ο Σουμπκομαντάντε Μοϊσές και η Σουμπκομαντάντε Ελίσα.

33

Captain Misson, described by Johnson as founder of Libertalia

Η Libertalia (γνωστή και ως Libertalia) ήταν μια υποτιθέμενη αναρχική αποικία που ιδρύθηκε στα τέλη του 17ου αιώνα στη Μαδαγασκάρη από πειρατές υπό την ηγεσία του καπετάνιου James Misson. Η ιδέα του Misson ήταν η κοινωνία του να είναι μια κοινωνία στην οποία οι άνθρωποι όλων των χρωμάτων, των θρησκειών και των πεποιθήσεων να ήταν απαλλαγμένοι από κάθε έλεγχο. Ορισμένοι ιστορικοί εκφράζουν μέχρι σήμερα αμφιβολίες για την ύπαρξή του εκτός λογοτεχνίας

34

Πρόσκληση για πάρτι Harlem Rent, 1955

Η εικόνα διαφήμιζε αυτό που ήταν γνωστό ως «πάρτι ενοικίασης στο Χάρλεμ», ένα κοινωνικό φαινόμενο που ξεκίνησε τη δεκαετία του 1920 όπου οι Αφροαμερικανοί ένοικοι στο Χάρλεμ συγκέντρωναν χρήματα για να πληρώσουν το ενοίκιο τους κάνοντας ένα πάρτι. Αυτά τα πάρτι γίνονταν πάντα τα Σάββατα (ημέρα πληρωμής) και συχνά κρατούσαν μέχρι και νωρίς το πρωί της Κυριακής. Αναφέρεται ως παράδειγμα αυτοοργάνωσης και αλληλεγγύης για την επιβίωση κάποιων κοινωνικών ομάδων, ίσως και μία TAZ.

ΤΕΤΑΡΤΟΚΟΣΜΙΚΑ

Σοφία Πάβλου

ΤΕΤΑΡΤΟΚΟΣΜΙΚΑ

Σοφία Παύλου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: [ΜΕΡΑ 0]

Η ιδέα γεννήθηκε το καλοκαίρι μίας χρονιάς σε ένα νησί του Αιγαίου, εκεί που γεννιούνται όλες οι ιδέες.

Ήταν όλα εκεί, εκτός από ένα που δούλευε σεζόν για το καλοκαίρι σε ένα όχι και τόσο μακρινό νησί. Ήταν ένα καλοκαίρι ορόσημο για την χώρα, το πιο θερμό καλοκαίρι της 50ετίας, «το τραγικό καλοκαίρι», όπως έλεγαν στις ειδήσεις, που κόστισε τη ζωή 78 ανθρώπων και έκαψε πάνω από 2.700.000 στρέμματα γης.

Ο Ευρυσθένης είπε: «Καλά κάναμε που ήρθαμε στην θάλασσα, εδώ χαζεύεις.» και όλα τους το είχαν ανάγκη αυτό το χάζεμα. «Έλα, όχι κινητά, όχι ειδήσεις και όχι άλλα για τη φύσκα.»

Το αλμυρό νερό κολλημένο στα σώματά και τα μαλλιά τους, ο καυτός ήλιος που τα έκαιγε και ένα μπουκάλι χλιαρό πόσιμο νερό διά των έξι, ήταν ότι χρειαζόταν για να δραπετεύσουν από την πραγματικότητα, τουλάχιστον για λίγο.

«Κάθε χρόνο τα ίδια, το καλοκαίρι είναι μία φύσκα, μία φύσκα που σκάει κάθε φορά που παίρνεις το πλοίο της επιστροφής.» λέει η Έλενα.

«Ναι, αλλά είναι μία ωραία φύσκα.» λέει το Μητσάκι, «αναγκαία θα έλεγε κανείς»

«Ναι...»

(ΣΙΩΠΗ)

Η Έλενα σηκώνεται λίγο νευρική τρέχει στη θάλασσα, βουτά, επιστρέφει και λέει:

«Τι και αν αυτό κρατούσε για πάντα;»

«Για πάντα;»

«Ε ναι, όχι και για πάντα, αλλά κατάλαβες.»

«Ναι, ναι, λες για το σχέδιο με τις ντομάτες»

Η παρέα είχε ορκιστεί μεταξύ σοβαρού και αστείου χρόνια πίσω, πως όταν πια δεν θα θεωρούνταν ακαδημαϊκά υποκείμενα, θα συγκεντρώνονταν όλα σε ένα κοινό τόπο με θάλασσα και ήλιο και θα ζούσαν κοινοτικά, καλλιεργώντας ντομάτες.

«Όχι, δεν λέω για τις ντομάτες, μιλάω για κάτι μεγαλύτερο.»

Ακολούθησε πολύωρη συζήτηση, όνειρα και

πλάνα, για ένα μέρος απάτητο, μιλούσαν για μέρη φανταστικά που νόμοι δεν υπάρχουν, ο έλεγχος απόν, το μοίρασμα της μέρας διαφορετικό, οι αποφάσεις θα παίρνονταν από τους 7, άρχισαν ήδη να τσακώνονται για το ποιο θα μαγειρεύει, κατέληξαν πως όλα τους θα περνούσαν από κάθε δουλειά κυκλικά, ακούστηκαν λέξεις όπως: αυτονομία, ισότητα, κάτω οι ιεραρχίες. «Αυτοοργάνωση μόνο» ούρλιαξε το Στεφ ενώ όλο καμάρι έδειχνε μία σχεδία που έπλεξε από καλάμια.

«Ναι» ουρλιάζουν και τα υπόλοιπα. Το Στεφ σπρώχνει την σχεδία στη θάλασσα, κάνει να σκαφαλώσει πάνω της και εκείνη αμέσως, σχεδόν αντανακλαστικά σπάει στα δύο και βουλιάζει.

Όλα γέλασαν, λίγο από χαρά και λίγο από λύπη.

Κοιτούσαν τον ήλιο να καίγεται και τότε κάποιος είπε, «Πάντως θα ήταν πολύ ωραία ξέρετε».

Κανένα δεν απάντησε, αλλά είχαν όλα ήδη συμφωνήσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: [ΜΕΡΑ 413]

Πέρασαν τρία χρόνια από την τελευταία φορά που η γνωστή παρέα οραματίστηκε μία ζωή αλλού. Το παρόν τους έτρεχε με ρυθμούς που ή συμβάδιζες με αυτούς ή έμενες πίσω. Τα δύο καλοκαίρια που πέρασαν, καμία καλοκαιρινή φύσκα δεν μπόρεσαν να ζήσουν, αφού όλα τους δούλευαν ενδιάμεσα από εξεταστική Ιουνίου και Σεπτέμβρη σε κάποιο νησί του Αιγαίου.

Ήταν 30 Μαΐου, η γνωστή παρέα είχε συγκεντρωθεί στο σπίτι της Μέλης για *Συνέλευση*. Ως Συνέλευση όριζαν τη διαδικασία κατά την οποία

παίρνονταν αποφάσεις για το σύνολο της παρέας. Η διαδικασία κυλούσε με κυκλικές ή μη τοποθετήσεις και ανεξαρτήτου θέματος απολάμβαναν να κρατούν *πρακτικά*—το αρχείο της διαδικασίας. Η συνέλευση έληξε με ομόφωνη απόφαση της παρέας να παρακολουθήσουν για Τρίτη ή ίσως και τέταρτη φορά την ταινία *Zabriskie Point*.

Η ταινία ξεκινά με ένα ενδιάμεσο διάλειμμα 3 λεπτών, ήταν η σειρά της Αντωνίας να ανοίξει στον ντελιβερά. Έπειτα από 125 λεπτά η ταινία τελειώνει και το Μητσάκι μιλά για το πλάνο διάσωσης της προς την Γερμανία. Κάποια από αυτά είχαν ήδη αποποιηθεί την ακαδημαϊκή τους ιδιότητα και σχεδίαζαν ταξίδια ελπίδας, με προορισμό Ευρωπαϊκές, πάντα, χώρες «για ένα καλύτερο αύριο». Το Μητσάκι, που ήταν από τα πρώτα άτομα της παρέας που αποφοιτούσε βίωνε μόνη της, αλλά και όχι, μία κατάσταση πενιχρών επιλογών για το μετά της, ένα μετά που τόσο πολύ περίμενε. Θα πήγαινε να εργαστεί ως πρακτικάρια σε ένα μουσικοθεατρικό Πανεπιστήμιο του Αμβούργου, «Θα με πληρώνουν και όλας», είπε και ξεκίνησαν όλα να γελούν, λίγο από χαρά και λίγο από λύπη.

Έδωσαν όλα υπόσχεση πως θα την επισκεφτούν και το Μητσάκι με την σειρά του υποσχέθηκε πως θα τους ξεναγούσε σε όλα εκείνα τα μη τουριστικά

μέρη που θα είχε, σίγουρα, ανακαλύψει μέχρι τότε.

Όχι αρκετή ώρα μετά η Άντα ξεκίνησε να τους διαβάζει ένα απόσπασμα από το βιβλίο TAZ του Hakim Bay:

«Άραγε εμείς που ζούμε σήμερα είμαστε καταδικασμένοι να μην δοκιμάσουμε ποτέ την αυτονομία, να μην βρεθούμε ποτέ ούτε για μία στιγμή πάνω σε ένα κομμάτι γης στο οποίο θα κυβερνά μόνο η ελευθερία; Μήπως ολισθαίνουμε είτε προς την νοσταλγία για το παρελθόν είτε προς την νοσταλγία για το μέλλον; Πρέπει να περιμένουμε μέχρι να απελευθερωθούν οι πάντες από τον πολιτικό έλεγχο, προτού να μπορέσει και έστω ένας από εμάς να ισχυριστεί ότι γνωρίζει την ελευθερία; Η λογική και το συναίσθημα συμμαχούν για να καταδικάσουν μία τέτοια εικασία. Ο νους μάς λέει ότι δεν μπορούμε να αγωνιζόμαστε για κάτι που δεν γνωρίζουμε, και η καρδιά αγανακτεί με ένα σύμπαν τόσο σκληρό ώστε να τιμωρεί με τέτοιες αδικίες μόνο την δική μας γενιά απ' όλη την ανθρωπότητα.»

Σιωπή.

Το Μητσάκι που άλλοτε απολάμβανε να θυμώνει με τον κόσμο που μας περιβάλλει, τώρα η ανάγνωση αυτή την βρήκε ήρεμη, σχεδόν νεκρή.

«Ναι, η καταραμένη γενιά, η καταδικασμένη γενιά της κρίσης και της μετανάστευσης, ναι ναι» είπε γλυκά.

Είχε αποφασίσει να παίξει το παιχνίδι, να σκαρφαλώσει την σκάλα του καπιταλισμού, μέχρι εκεί που άντεχε, είχε αποφασίσει πως θα προσπαθούσε.

Η Αντωνία της απάντησε με αφέλεια:

«Μητσάκι, το ζήτημα δεν είναι να αλλάξουμε συνείδηση, αλλά να αλλάξουμε τον κόσμο.» και με το που το είπε την πλησίασε και την άγγιξε απαλά, σαν να άγγιζε πληγή. Σηκώθηκε, πήγε τουαλέτα, και μετά από ούτε ένα λεπτό φώναξε δυνατά: «Λοιπόν, Συνέλευση μαζεντείτε.»

Η παρέα των 6 που είχε γίνει πλέον η παρέα των 9 μαζεύτηκε σε κυκλική διάταξη, αντιμετωπίζοντας πάντα με σοβαρότητα την διαδικασία ανεξαρτήτου θεματικής. Η Αντωνία είπε: «Θέτω ως θέμα συζήτησης και συνδιαμόρφωσης του πλάνου ζωής στα απάτητα μέρη αυτού του κόσμου, που κλειδοκράτορας δεν θα υπάρχει καθώς δεν θα υπάρχει κλειδαριά, που κυβερνήτης θα είναι οι αποφάσεις των 9, ή και των 20 δεν ξέρω.»

Η Άντα που είχε ήδη ξεκινήσει να κρατά πρακτικά, ενώ παράλληλα έψαχνε στο κινητό της

την ακριβή ημερομηνία αυτού που ήθελε να περιγράψει, είπε: «Το τελευταίο κομμάτι Γης που δεν είχε διεκδικηθεί από κανένα κράτος-έθνος, κατοχυρώθηκε από τις ΗΠΑ το 1899, δεν υπάρχει επομένως έδαφος απάτητο και ακυβέρνητο στον πλανήτη Γη».

«Τότε να εγκαταλείψουμε το έδαφος.» είπε κάποιος, «να φτιάξουμε φτερά, ή να καταλάβουμε ένα αεροπλάνο, σήμερα Ελλάδα, αύριο Τόκιο και μεθαύριο Μαλαισία.»

«Θα γίνουμε οι 'Όρνιθες' του σήμερα» συνέχισε κάποιος άλλο, «Θα φτιάξουμε την Πολιτεία του αέρα, 'μαλακιά και παχουλή σαν πουπουλένιο στρώμα' και αφού θα έχουμε αποποιηθεί όλα τα 'στεριανό' κόσμο, όλα τα έθνη, τα κράτη και τις συνήθειες των στεριανών ανθρώπων, τότε ίσως...»

«Τότε ίσως θα μπορούσαμε να μιλάμε για ελευθερία, για μία ελεύθερη ελευθερία, ναι» το διέκοψε η Άντα.

«Μα χωρίς έδαφος κάτω από τα πόδια μας, δεν περιγράφουμε κάτι άλλο πέρα από μία κοινωνία ουτοπική.»

Ο Χρήστος, που ως τότε δεν είχε πει κουβέντα, είπε:

«Όχι, αυτό είναι, θα εγκαταλείψουμε το έδαφος» Και τότε ξεκίνησε να μιλά για την θάλασσα, για

τον Ροβινσώνα Κρούσω και τα ταξίδια του προς το άγνωστο, για τους πειρατές και τη ζωή στο ατελείωτο μπλε. Η Έλενα συνέχισε μιλώντας για τους υφαλογενής βυθούς, —«εκεί υπάρχει ένας ολόκληρος κόσμος», είπε «όχι καινούριος αλλά κρυμμένος».

Η παρέα των 9 καταπιάστηκε με χάρτες, κάπου εκεί, στο ατελείωτο μπλε, ίσως, θα μπορούσαν να φτιάξουν την δική τους φούσκα. Μακριά από αποφάσεις που παίρνονταν εκ μέρους τους, εκεί θα μπορούσαν να πάρουν τις δικές τους.

Σύντομα διαπίστωσαν πως οι ιδέες τους για τα απάτητα, έβρισκαν πλέον έμπρακτα, χωρικά και πνευματικά έναν τόπο για να υπάρξουν.

«Στην θάλασσα λοιπόν» είπε η Αθηνά την τρίτη φορά που ήρθε η σειρά της να μιλήσει. «Τι και αν δεν μιλούσαμε για τη ζωή σε ένα καράβι ή σε ένα υποβρύχιο, αλλά για τη ζωή σε ένα νησί;».

Ακολούθησαν τρεις κυκλικές τοποθετήσεις, γύρω από ένα τραπέζι με δύο κεριά αρωματικά που είχε φτιάξει η Μέλι και ένα μπουκάλι κρασί.

*

Αυτή την φορά, που δεν έμοιαζε καθόλου με όλες τις προηγούμενες, η παρέα είχε δημιουργήσει ένα σχεδόν συγκροτημένο αλλά σίγουρα πολύ επικίνδυνο πλάνο.

Θα εγκατέλειπαν το έδαφος, θα ταξίδευαν μέχρι κάποια Διεθνή ύδατα, εκεί που δεν υπάρχουν νόμοι και κανόνες και εκεί θα έχτιζαν το νησί τους. Το πλάνο όσο και αν είχε γοητεύσει την παρέα, δεν ήταν αδιάβροχο. Είχε μία μεγάλη τρύπα. Μία τρύπα που δεν μπορούσαν να μην λάβουν υπόψιν, όσο και αν το ήθελαν. Η τρύπα ήταν το Κεφαλαίο.

Υποσχέθηκαν πως για την τιμή των όπλων θα συγκέντρωναν ένα μικρό ποσό το οποίο θα επένδυναν σε κάποιο χρηματιστηριακό πορτάκι. Έτσι, σε περίπτωση που η τύχη ήθελε να είναι μαζί τους. Η Μυρτώ ανέλαβε να τρέξει την διαδικασία, με συνολικό ταμείο 146 ευρώ που είχαν συγκεντρώσει οι 9.

«Αν όμως συμβεί, θα έχουμε σημαία;» είπε η Έλενα. Γέλασαν όλα, όπως πάντα λίγο από χαρά και λίγο από λύπη.

Η συνέλευση έληξε,
η ζωή συνέχισε να κυλά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: [ΜΕΡΑ 2.772]

Έπειτα από 7 χρόνια, 7 μήνες και 7 μέρες, το πρωινό που ξημερώνει βρίσκει την παρέα των 9, που έγινε η παρέα των 15, σε ένα τοπίο που πρωταγωνιστεί το μπλε. Η μέρα τους, όπως και κάθε μέρα την τελευταία βδομάδα, ξεκίνησε νωρίς το χάραμα. Δεν άργησαν να συνειδητοποιήσουν πως καθοριστικός παράγοντας για τις αποφάσεις και τις δράσεις τους ήταν ο Ήλιος. Επίσης ένα άλλο πράγμα που δεν άργησαν, καθόλου, να συνειδητοποιήσουν ήταν πως το τέχνασμα το ξυπνητηριού, όπως και πολλά άλλα τους ήταν πλέον παντελώς άχρηστα.

Το τοπίο που τα περιέβαλλε ήταν μπλε πάνω και μπλε κάτω, μπλε κάτω και μπλε πάνω, με μία λεπτή θολή γραμμή που τότε διέγραφε έντονα τα δύο μπλε και τότε τα έκανε να μοιάζουν ένα. Η παρέα απολάμβανε να βλέπει τα χρώματα της θάλασσα και του ουρανού να μεταβάλλονται, ένιωθαν πως ίσως ποτέ ξανά δεν είχαν δώσει τόσο σημασία και προσοχή, σε κάτι που τα περιβάλλει.

Παρόλα αυτά, η δουλειά που έπρεπε να γίνει ώστε το νέο τους σπίτι να τους αγαλλιάσει όπως θα ήθελαν, ήταν πολλή και σκληρή. Προς το παρόν, περισσότερο έμοιαζε με εργοτάξιο, ή εγκατάσταση εξόρυξης πετρελαίου παρά με ένα νησί ή έναν καινούριο Τέταρτο Κόσμο, όπως τους άρεσε να λένε.

Η παρέα σε μία πολύωρη συνέλευση είχε ιεραρχήσει τις ανάγκες που θα έπρεπε το νησί να καλύπτει. Είχε ορίσει ως ανάγκες, το καθαρό νερό, την τροφή, την αποχέτευση, την σκίαση και τον ύπνο. Όλα τα υπόλοιπα θεωρούνταν από την παρέα *επιθυμίες*, οι οποίες και θα έπρεπε να περιμένουν. Έτσι είχε συναποφασιστεί και έτσι και έγινε.

Το θέμα της σημαίας, όμως, το είχαν πάρει σοβαρά. Ενώ αρχικά θεωρούσαν πως η ιδέα μιας

σημιαίας μπλε με έναν Ήλιο κίτρινο στην μέση, που είχαν ήδη σχεδιάσει, ήταν ότι χρειαζόταν το νησί τους, δεν άργησαν να συνειδητοποιήσουν πως αυτό το κοντάρι που πάνω του έχει ένα ύφασμα βαμμένο, αντιπροσώπευε όλα όσα είχαν την πρόθεση να καταστρέψουν. Σημαία λοιπόν δεν κρέμασαν.

Η παρέα είχε ήδη αρχίσει να εργάζεται σκληρά για τις ανάγκες του νησιού, χωρισμένη σε ομάδες των πέντε, τριών και δύο. Κάποια έκαναν καλούπια για μεπτά και άλλα έφτιαχναν στέγαστρα για να φιλτράρουνε τον Ήλιο. Μια ομάδα είχε καταπιαστεί με την εργασία που ονόμαζαν 'ψάχνω για νερό', συνθήκη ιδιαίτερα παράδοξη αν σκεφτεί κανείς πως μόνο νερό υπήρχε γύρω τους. Το νερό, όμως, που έψαχναν τα ίδια ήταν το καθαρό, το πόσιμο. Ο ήχος του γεωτρήπανου που σάρωνε το υποθαλάσσιο έδαφος, αναζητώντας υπόγεια ρεύματα νερού, πολλές φορές τα είχε ενθουσιάζει άδικα, μα τίποτα δεν τα πλήγωνε.

Στο κέντρο του νησιού υπό κατασκευή, πρωταγωνιστούσε ένα μεγάλο βαρύ τραπέζι, που είχαν φτιάξει τα ίδια από μασίφ ξύλο καρδιάς, και 15 καρέκλες που είχαν φέρει από την στεριά. Εκεί ήταν και το σημείο που δείπνιζαν όλα μαζί, με τη

δύση του Ηλίου, στο τέλος κάθε μέρας, καθώς και το σημείο που παίρνονταν οι αποφάσεις για την επόμενη μέρα.

Όταν ο Ήλιος έπεφτε πια τελείως και το φως χάνονταν, η παρέα μεταφέρονταν στο μικρό πλεούμενο που ήταν αγκυρωμένο δίπλα στο νησί τους, όπου έπεφταν για ύπνο. Ήξεραν πολύ καλά πως είχαν αποποιηθεί όλες τις 'στεριανές' ανέσεις, μα τίποτα δεν τα πλήγωνε.

Η νύχτα έπεσε, η παρέα κοιμήθηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: [ΜΕΡΑ 2.874]

Η Κατερίνα, που είχε ξυπνήσει και πρώτη από όλους, ήταν αυτή που είδε το μικρό πλεούμενο να πλησιάζει το νησί. Ήταν ο Άγγελος και η Μαρία που θα έφταναν για να ζήσουν μαζί τους και που κάποιες στεριανές υποχρεώσεις δεν τους το είχαν επιτρέψει μέχρι τώρα.

«Παιδιά ξυπνήστε!» φώναξε. Αγουροξυπνημένα αλλά ενθουσιασμένα, όλα τους ανυπομονούσαν να ξεναγήσουν τα φίλα τους στο νέο τους σπίτι. Είχε περάσει ήδη ένα δεκαήμερο από όταν όλες οι ανάγκες του νησιού είχαν καλυφθεί και η παρέα των 15, που έγινε η παρέα των 17, θα μπορούσε να

απολαύσει, για λίγο, ότι συλλογικά είχε φτιάξει.

Το νησί τους που αρχικά έμοιαζε με μία εξέδρα σε νερό, τώρα πια ήταν ένας τόπος, μία τρύπα μες τον χάρτη, ένα λάθος—ένα σφάλμα του συστήματος. Ένοιωθαν όλα, μηδενός εξαιρουμένου, πως είχαν δημιουργήσει μια σχισμή στο πέπλο που τυλίγει τον πλανήτη τους και πως εκεί, σαν τις ιστορίες που είχαν ακούσει από τους παλιούς, θα μπορούσαν να ζήσουν όπως αυτά το επέλεγαν.

Ήταν ικανοποιημένα με όσα είχαν δημιουργήσει έως τώρα. Πόσιμο νερό και μία στέγη για ύπνο. Το φαγητό από την άλλη ήταν μεγάλη υπόθεση, ένοιωθαν ότι ακόμα εξαρτιούνταν από τον στεριανό κόσμο καθώς τον επισκέπτονταν για προμήθειες, αλλά ήλπιζαν πως σύντομα θα μπορούσαν να αυτονομηθούν και σε αυτό. Είχαν ήδη γίνει σχεδόν όλα τους καλοί ψαράδες, με τις κακές και τις καλές τους στιγμές. Ακόμη είχαν κάνει μία πρώτη απόπειρα σποράς σε ένα μικρό θερμοκήπιο που έφτιαξαν σε τρεις μόλις μέρες. Οι νίκες ήταν ήδη πολλές, είχαν λύσει το ζήτημα της αποχέτευσης, με ένα σύστημα βιολογικών βόθρων, ενώ ήταν σε θέση να απολαμβάνουν ζεστά ντουζ όποτε το ήθελαν με μία κατασκευή από γυάλινα μπουκάλια χρησιμοποιημένα και τη βοήθεια του Ήλιου.

Ρεύμα δεν είχαν, και ενώ δυσκόλευε πολλές από τις λειτουργίες τους, ένοιωθαν πως έρχονται πιο κοντά στη φύση τους, μία φύση που καθόλου νυκτόβια δεν ήταν.

«Στην στεριά χειραγωγούμε την νύχτα, την φέρνουμε στα μέτρα μας, για να είμαστε παραγωγικοί ακόμα και όταν πέφτει ο Ήλιος.» είπε η Άννα.

Ήξεραν πως αν τα ίδια ποτέ αποκτούσαν ρεύμα δεν θα το έκανα για να ικανοποιήσουν το ανικανοποίητο της παραγωγικότητας και δημιουργικότητας που επέβαλλε το σύστημα την στεριάς, αλλά μονάχα για να διευκολύνουν τον βίο τους και να απολαμβάνουν τα νυχτερινά τους γλέντια.

Πέρα από εργάτες και ψαράδες, είχαν γίνει όλα τους και μουσικοί. Σύντομα άρχισαν να παράγουν δικούς τους ήχους από κάθε λογής αντικείμενα, με στίχο πάντα καυστικό για την ζωή στη στεριά και με μία χαρμολύπη για όσα έμειναν πίσω.

Σε ένα από τα βραδινά γλέντια με κεριά αρωματικά που είχε φτιάξει η Μέλι και δύο μπουκάλια κρασί, η Άννα αναλογιζόταν τα παλιά, τότε που έπλεαν για πρώτη φορά προς το σημείο που θα έχτιζαν το νησί τους. Είχε βάλει σε λέξεις τότε, μία ανησυχία κοινή, είχε πει: «Πώς θα ζήσουμε μαζί;». Η απάντηση στο σήμερα εκφράζονταν αβίαστα, αλλά αυτή τη φορά όχι με λέξεις.

Ακόμη και υποθαλάσσιο χώρο έφτιαξαν που το ονόμασαν κελάρι, ιδανική θερμοκρασία για αποθήκευση τροφίμων και φαρμάκων.

Το γεωτρύπανο από την άλλη που τους χάρισε το καθαρό νερό, τελικά το κράτησαν και το έφεραν στα μέτρα τους. Χώρος για μελέτη σε ένα επίπεδο, σε άλλο συντήρηση ρούχων. Για άλλη μία φορά, συνειδητοποίησαν πως δεν είχαν δώσει ποτέ ξανά τόση σημασία και προσοχή σε κάτι που τα περιβάλλει. Με φροντίδα και διαφορετική μεταχείριση σε κάθε ρούχο, διαπίστωσαν πως αυτά που είχαν φέρει από την στεριά ίσως να ήταν και πολλά. Η Αθηνά και η Αντωνία αποπειράθηκαν να φτιάξουν και κάποια καινούρια με βελόνα και μαλλί, χωρίς μεγάλη επιτυχία.

Έβαλαν και έναν βατήρα, αρκετά ψηλά, για βουτιές στην θάλασσα με κλειστά μάτια. Αρκετά ψηλά, ήταν και το σπίτι του νέου τους φίλου, ενός πελεκάνου αποδημητικού, που είχε κάνει μία εξαήμερη στάση στο νησί για ξεκούραση από το μακρύ του ταξίδι. Είχε φωλιάσει στο σημείο που προορίζονταν για την σημαία που ποτέ δεν κρέμασαν. «Καλύτερα έτσι», είπαν όλα. Έγραψαν και ένα τραγούδι για αυτόν και συναποφάσισαν να φτιάξουν μία πιο ζεστή φωλιά για την επόμενη φορά που το ίδιο ή κάποιο άλλο θα περνούσε.

*

Σε κάποια συνέλευση είχαν θέσει ως βασική έννοια του νησιού μεταξύ άλλων και την κοινοκτημοσύνη. Παρόλη την καλή θέληση, αυτό το σημείο τα δυσκόλεψε αρκετά. Η παρέα των 15 ήταν παιδιά της πόλης και όλα τους ήταν μεγαλωμένα με το δικό τους δωμάτιο και το δικό τους παιχνίδι, αργότερα με το δικό τους σύντροφο και το δικό τους αμάξι. Έτσι, χρειάστηκαν αρκετό καιρό να προσαρμοστούν στην νέα συνθήκη που τα ίδια υιοθέτησαν. Ήξεραν πως θα ήταν για καλό και όντως ήταν.

Ο ύπνος και αυτός από κοινού, σε έναν φαρδύ χώρο, πάνω σε ένα ατελείωτο στρώμα, όπως παλιά που μαζευότανε όλα σε ένα σπίτι και κοιμόταν στρωματσάδα. Τις μέρες που ο καιρός το επέτρεπε ξεχύνονταν σε κάθε γωνιά του νησιού με αιώρες, στρώματα και κουνουπιέρες. Το θέαμα αυτό έμοιαζε με έναν χώρο κατειλημμένο, που από στιγμή σε στιγμή κάποιο εξουσιαστικό σώμα θα επενέβαινε και θα απομάκρυνε τα άτομα από το σημείο. Αυτό όμως που στην πραγματικότητα βίωνε η παρέα των 15 ήταν η πλήρης οικειοποίηση

του διαθέσιμου χώρου. Κατέληξαν πως στον κόσμο που άφησαν πίσω τους δεν είχαν ποτέ ξανά οικειοποιηθεί με τέτοια ευκολία κάποιο χώρο, δημόσιο-κοινόχρηστο ή μη. Χώρος δημόσιος-κοινόχρηστος ή μη στο νησί δεν υπήρχε. Αυτό που υπήρχε ήταν το νησί.

Σε καθετί που μπορεί να πήγαινε λάθος—κάτι εκτός προγράμματος ή απόφασης συνέλευσης ή κάποια έντονη διαφωνία—ακολουθούσε ανάληψη ευθύνης και συζήτηση. Οι προθέσεις ποτέ δεν ήταν κακές και οι ασυμφωνίες ήταν λίγες. Μέσω των διαδικασιών αυτών, βρήκαν τα ευατά τους ικανά να μπορούν να επικοινωνούν με 14 άτομα την φορά, για ζητήματα σοβαρά και μη, να έχουν οργανωμένο λόγο, να μην παίρνουν τις αντιλογίες προσωπικά.

Ο σκοπός εξάλλου ήταν κοινός, να μπορέσουν να ζήσουνε μαζί και ως τώρα τα κατάφερναν μια χαρά.

Το μικρό πλεούμενο έφτασε, η ξενάγηση ξεκίνησε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: [ΜΕΡΑ 3.002]

Ήταν μεσημέρι, η παρέα των 17 που έγινε η παρέα των 16 είχε μόλις δειπνήσει και κάποια από αυτά, που ήταν και η σειρά τους, μάζευαν το τραπέζι. Η ζωή στο νησί, έπειτα από πολύ καιρό σκληρής δουλειάς, τα αποζημίωνε και με το παραπάνω.

Με την προσθήκη του ρεύματος στη ζωή τους, οι εργασίες που το καθένα αναλάμβανε να κάνει καθημερινά δεν ξεπερνούσαν τις 2 ώρες την μέρα. Ψάρεμα, μαγείρεμα, καθαριότητα και μερεμέτια όπου χρειάζονταν, τα αναγκαία για να ζήσουν δηλαδή, έγιναν πιο ξεκούραστα και λιγότερο χρονοβόρα.

Η εργασία στο νησί σταματά εκεί που καλύπτονται οι ανάγκες. Στην στεριά είναι αλλιώς. Εκεί η εργασία δεν σταματά ποτέ, πάντα μπορεί κανείς να είναι η καλύτερη πτυχή του εαυτού του, μία πτυχή που δεν έχει ανακαλύψει σίγουρα έως τώρα. Εκεί οι ανάγκες είναι θολές-αόριστες-άκρως υποκειμενικές αλλά και ανυποχώρητα καθολικές.

Όπως και να έχει, η παρέα των 16, μετά από 172 μέρες σκληρής εργασίας στο νησί ήταν σε θέση να οργανώσει την ζωή της γύρω από επιθυμίες που είχαν παγώσει έως τώρα.

Τις ιεράρχησαν και αυτές, με λιγότερο σφιχτή δομή, αλλά το έκαναν. Χωρίζονταν σε επιθυμίες του σώματος, του νου και σε κάποιες πιο προσωπικές. Τα πρωινά διαλογισμός και yoga, τότε στις ταρατσες και τότε στις πλωτές εξέδρες. Άλλες μέρες, κολύμπι και παιχνίδια στην θάλασσα μέσα αλλά και έξω από τον προστατευμένο χώρο που είχαν φτιάξει με στεφάνια και δίχτυα. Χοροί, ακροβατικά, βοτανολογίες, κεραμικά σκεύη και κοσμήματα.

Ανανέωσαν και μεγάλο κομμάτι του εξοπλισμού τους, καθώς ο ξυλόφουρνος έγινε φούρνος, η βελόνα και το μαλλί γίναν ραπτομηχανή και το νερό παγάκια, για καφέ.

Τα απογεύματα συνήθως μετά το δείπνο,

συζητήσεις πολιτικές, αναλύσεις κειμένων γύρω από θέματα στεριανά, που ήταν σε θέση να συνειδητοποιήσουν περισσότερο τώρα παρά όταν έμεναν εκεί.

Και κούνια έφτιαξαν ψηλή και μια μπασκέτα. Και καταδύσεις ξεκίνησαν να κάνουν, έχοντας πλέον τον σωστό εξοπλισμό και να που η Έλενα είχε δίκιο: «Εκεί κάτω υπάρχει ένας κόσμος ολόκληρος, όχι καινούριος αλλά κρυμμένος».

Τα βράδια γλέντια με λαμπάκια θερμά, αλλά και βράδια αφιερωμένα στα αστέρια με τηλεσκόπια και συζητήσεις για το εξωγήινο.

Με τις μέρες να περνούν, κάποια ένωσαν την επιθυμία για κάποιο χώρο λίγο πιο προσωπικό. Έφτιαξαν λοιπόν σχεδίες πλωτές, κάτι σαν μικρούς δορυφόρους, από υλικά που τους χάρισε ένα container που ξεβράστηκε στο νησί τους. Και άλλα πράγματα ξεβράστηκαν στο νησί και όλα κάτι τα 'καναν.

Δυσπιστούσαν συχνά για την ποιότητα ζωής που είχαν κατακτήσει. Φάνταζε καμιά φορά σαν όνειρο, σαν ψέμα. Για τις θηλυκότητες τις παρέας το σοκ ήταν μεγαλύτερο. Βρέθηκαν να ζουν σε έναν κόσμο που είναι φτιαγμένος και για αυτές.

Η Μυρτώ έλεγε συχνά: «Τα κεκτημένα του στεριανού κόσμου είναι τόσα που οι άνθρωποι

οριακά θα έπρεπε να δουλεύουν. Ανταντού, στη στεριά η δουλειά είναι αυτοσκοπός και τα υπόλοιπα είναι fillers.» και συνέχιζε: «Κάποιος να πει σε αυτόν τον ανώνυμο κλειδοκράτορα της ζωής στη στεριά πως φεύγουμε όλοι από την ομάδα του, πως τα έχει κάνει όλα λάθος.» και κάπου εκεί συνήθως την διέκοπταν γλυκά και της τσουγκρούσαν το ποτήρι, αν κρατούσε ένα.

Κάπως έτσι οι μέρες κυλούσαν με το αλμυρό νερό κολλημένο στα σώματά και τα μαλλιά τους, τον καντό ήλιο να τα καίει και πολλά πολλά, πολλά, μπουκάλια δροσερό πόσιμο νερό διά των δεκαέξι, να είναι ότι χρειάζονται για να ζήσουνε μαζί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: [ΜΕΡΑ 3.052]

Ήταν Σάββατο, ο ουρανός πιο καθαρός από ποτέ, η θάλασσα ήρεμη. Η ζωή και αυτή ήρεμη, χωρίς απειλές, χωρίς άγχη. Το νέο όμως ξέσπασε σαν κεραυνός, σαν κύμα γιγάντιο. Μία εγκυμοσύνη στο νησί. Μία νέα ζωή. Μία αρχή ή ένα τέλος;

Η Αντωνία ανακοίνωσε στην παρέα των 16 πως κυφορούσε ήδη δύο περίπου μήνες και πως είχε αποφασίσει πως θα το κρατούσε. Ακολούθησε πολύωρη συνέλευση, όνειρα και πλάνα, θα μάθαιναν όλα τους να είναι εκεί για έναν φυσικό τοκετό. Κάποια από αυτά είχαν ήδη αρχίσει να σκέφτονται παιχνίδια και ρούχα για τον νέο μικρό

άνθρωπο της κοινότητας. Θα το μεγάλωναν όλα μαζί σαν ομάδα. Θα το μάθαιναν να είναι αυτόνομο από νεαρή και όλες ηλικία και θα το αγαπούσαν ανιδιοτελώς.

Ο ενθουσιασμός τα είχε συνεπάρει, μα με την συνέλευση να κυλά δεν άργησαν καθόλου να συνειδητοποιήσουν πως στο σημείο αυτό είχαν ήδη ξεκινήσει να παίρνουν αποφάσεις για τη ζωή κάποιου άλλου. Ο ενθουσιασμός κατευνάστηκε και η συζήτηση συνέχισε πιο ψύχραιμα.

Η ζωή που είχαν δομήσει έως τώρα, καθόλου φιλόξενη δεν ήταν για ένα παιδί. «Μπορούμε να τα οργανώσουμε όλα από την αρχή.» είπε κάποιος

Στην ιδέα όμως και μόνο, άρχισαν όλα τους να μικραίνουν. Ήξεραν πως ο νέος μικρός άνθρωπος της κοινότητας θα στερούντανε πολλά, όσο καλές και αν ήταν οι προθέσεις τους.

Και η προβληματική συνέχιζε: αν ήθελαν αυτός ο Τέταρτος Κόσμος να συνεχίσει να υπάρχει, τότε αυτό ένα πράγμα σήμαινε: παιδιά. Μα να που η συνέχεια τα βρήκε από μόνη της, πιο απροετοίμαστα από ποτέ.

*

Μέσα σε μία εβδομάδα, οι 9 από τους 15 εγκατέλειψαν το νησί. Οι υπόλοιποι είπαν πως θα έμεναν.

Δεν είχε ιδιαίτερη σημασία για το τι θα ακολουθίσει, η ιδέα είχε ήδη προδοθεί.

Σε ένα πράγμα πάντως είχαν συμφωνήσει επιστρέφοντας: αν οποιαδήποτε εξουσιαστική συμπεριφορά πήγαζε από την φύση του ανθρώπου, τότε θα άλλαζαν την φύση τους. «Έλα τώρα, ο άνθρωπος έχει κάνει άλλα και άλλα.» έλεγαν και γελούσαν, λίγο από χαρά και λίγο από λύπη.

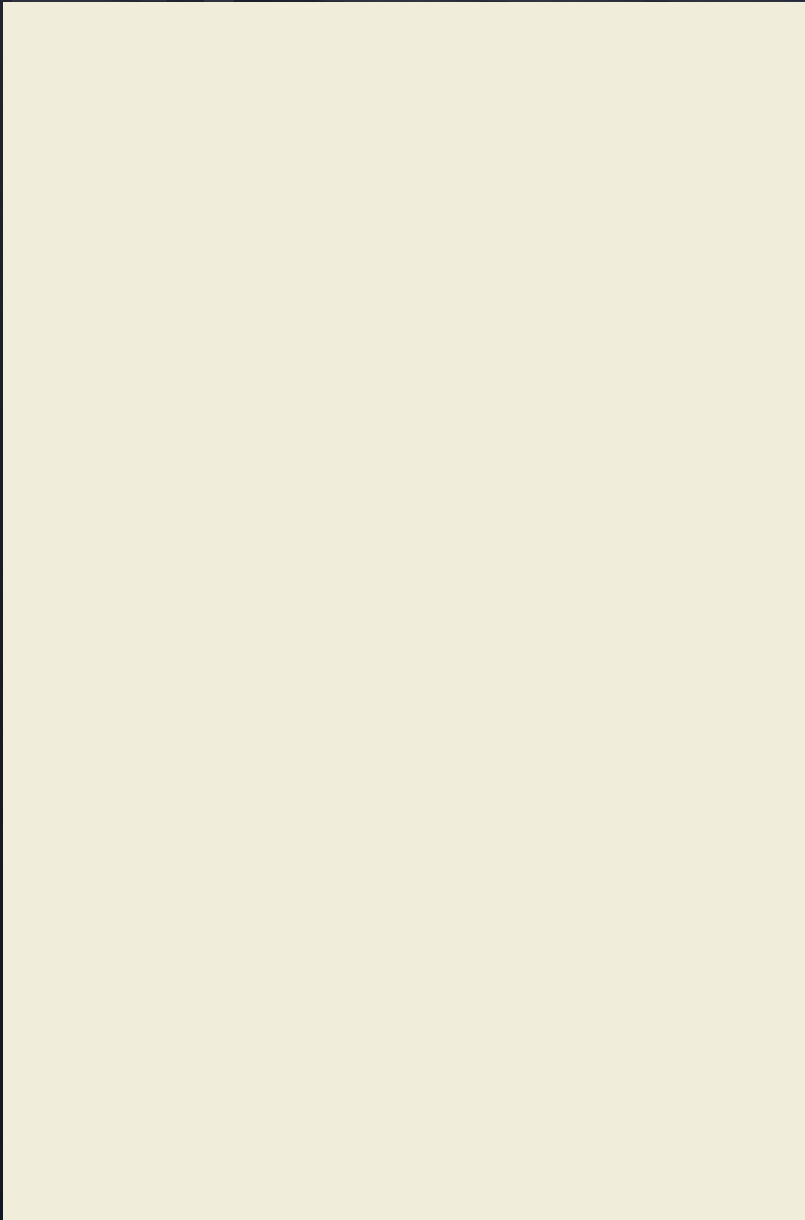
Και έτσι το νησί από εκείνη τη μέρα σταμάτησε να υπάρχει.

Δεν έπαψε να είναι τόπος.

Υπήρχε.

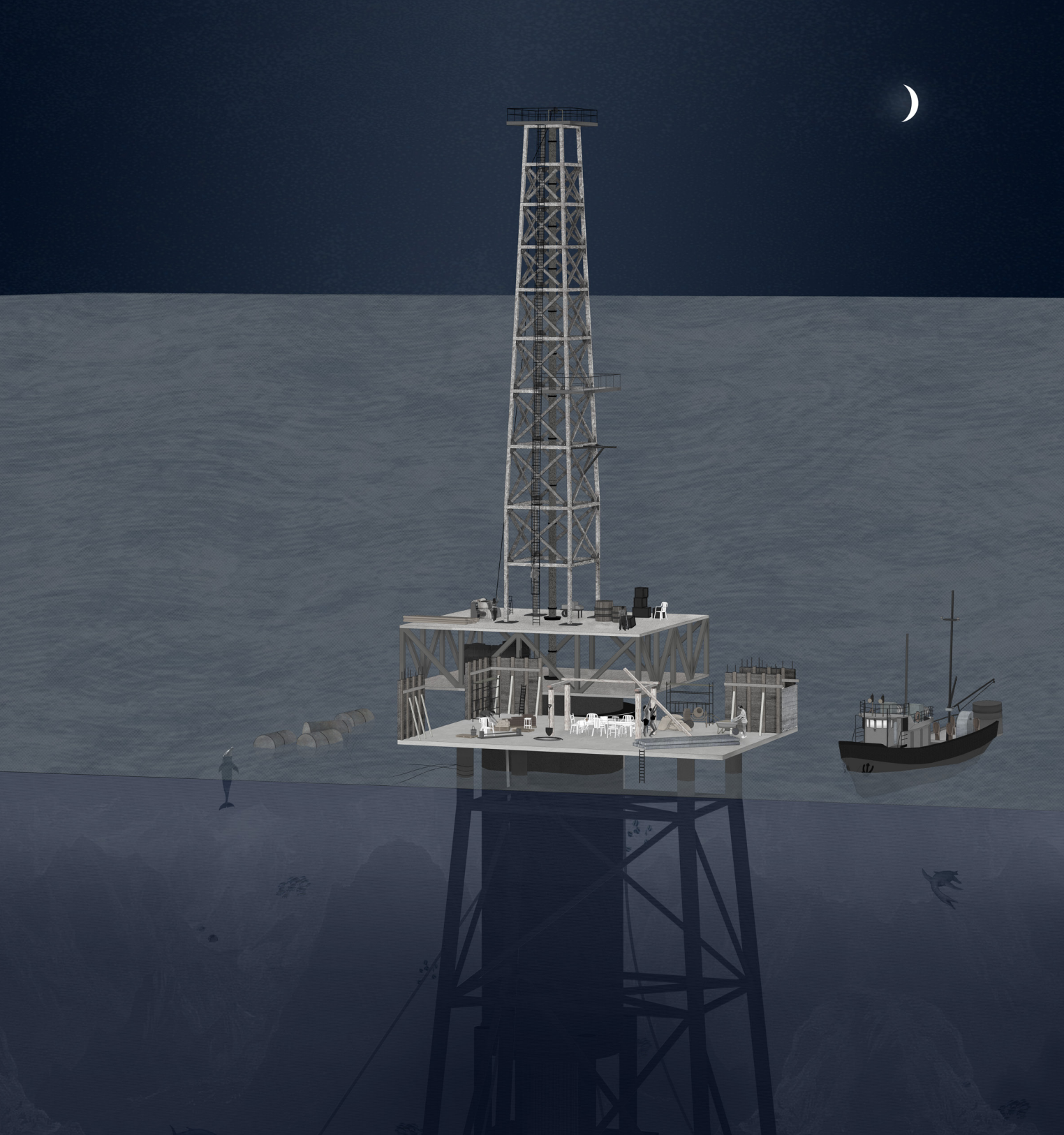
Αλλά έπαψε να είναι η τρύπα στον χάρτη, να είναι ένα λάθος-ένα σφάλμα του συστήματος.

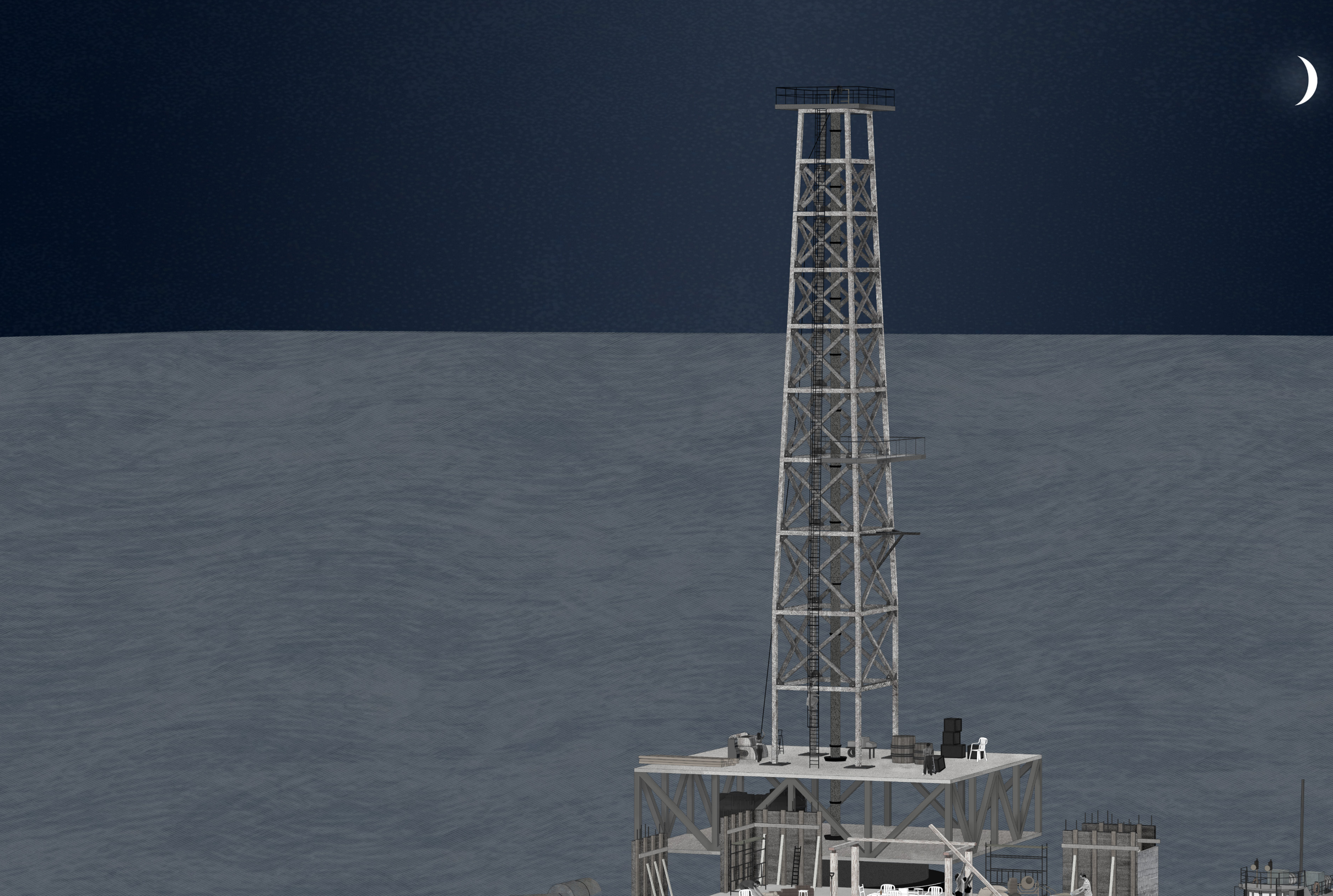
ΤΕΤΑΡΤΟΚΟΣΜΙΚΑ
ΜΙΑ ΤΑΞ ΣΤΑ ΔΙΕΘ
ΝΗ ΥΔΑΤΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤ
ΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ
ΣΟΦΙΑΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗ
ΤΗ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΡΥΜΕ
ΝΙΔΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΠΟΛΥΤΕ
ΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ
ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔ
ΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2022
2 0 2 3

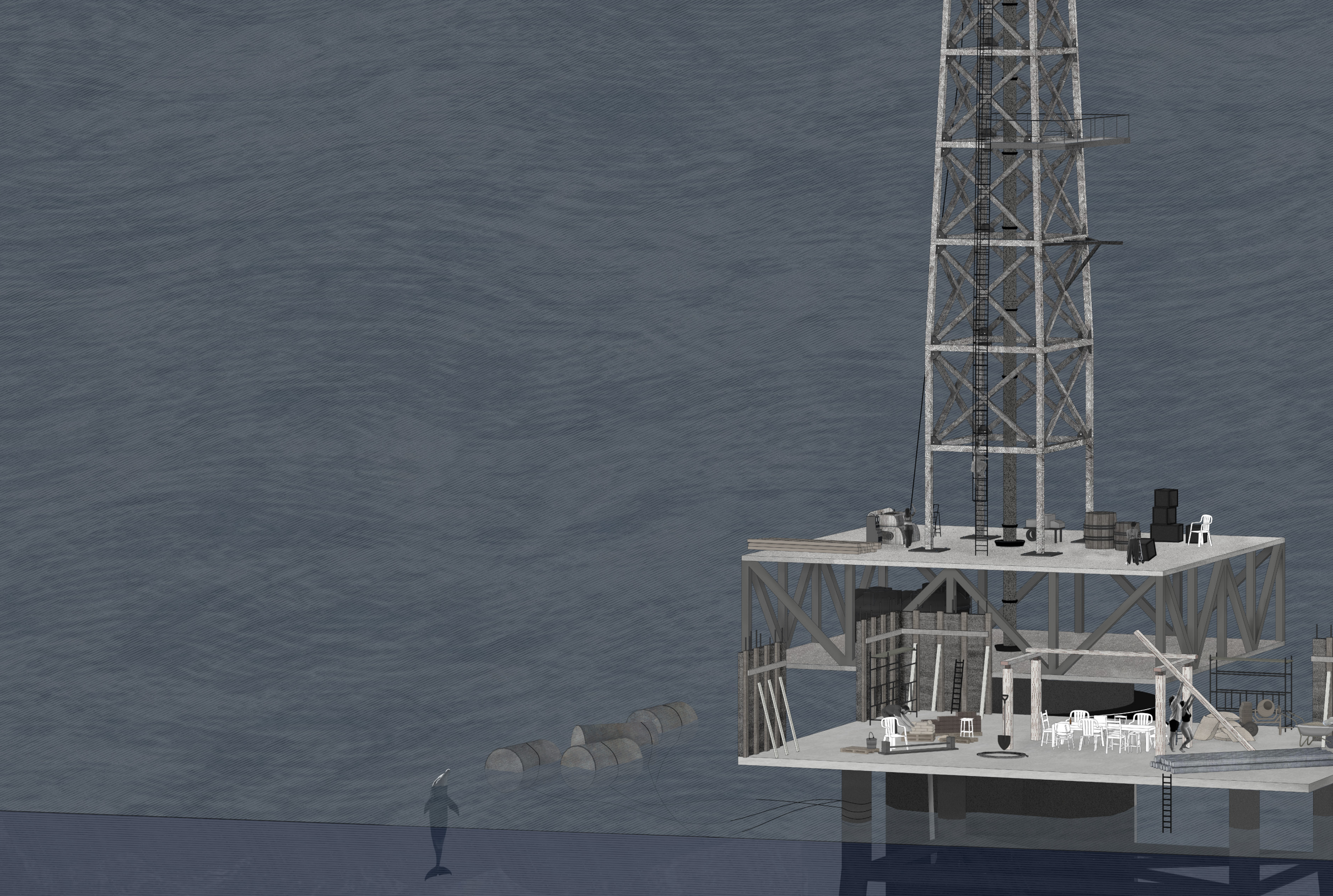

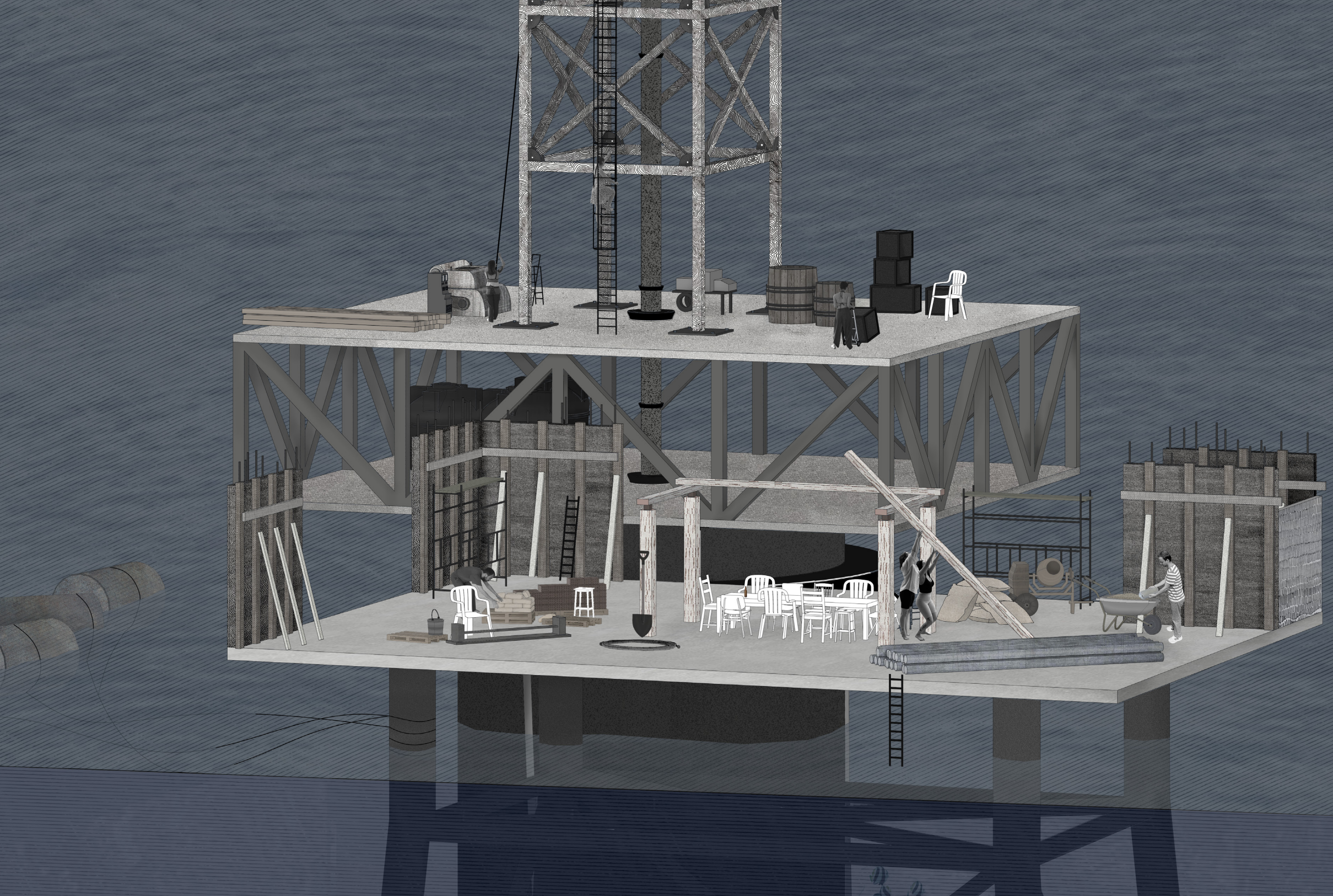

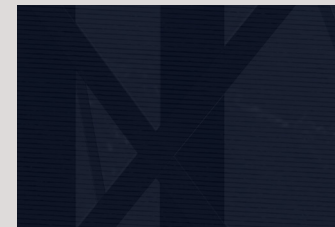
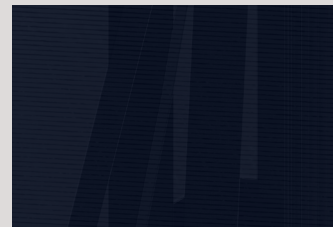
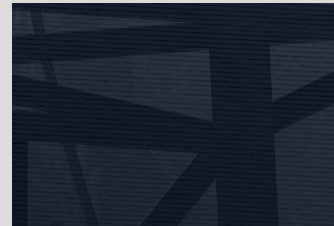
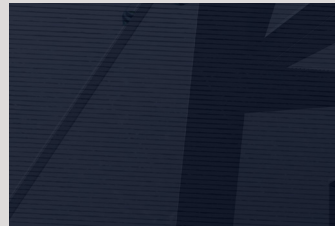
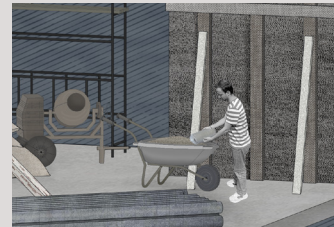
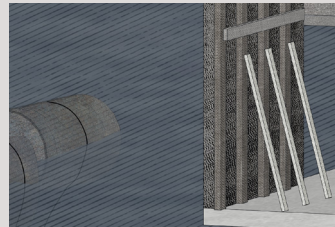
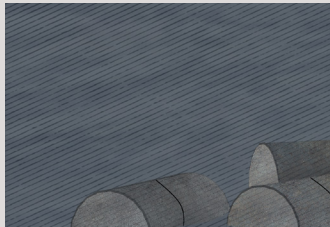
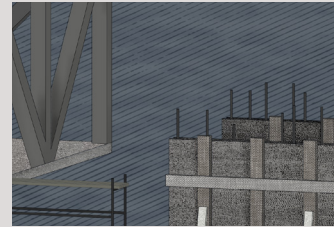
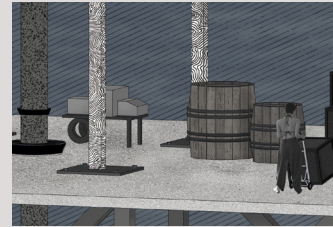
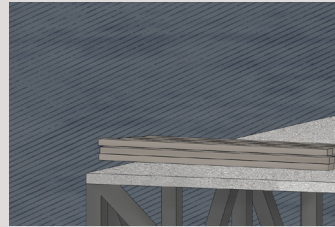
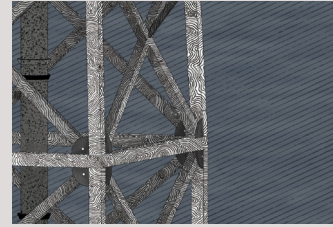
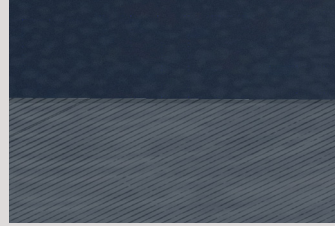
ΤΕΤΑΡΤΟΚΟΣΜΙΚΑ

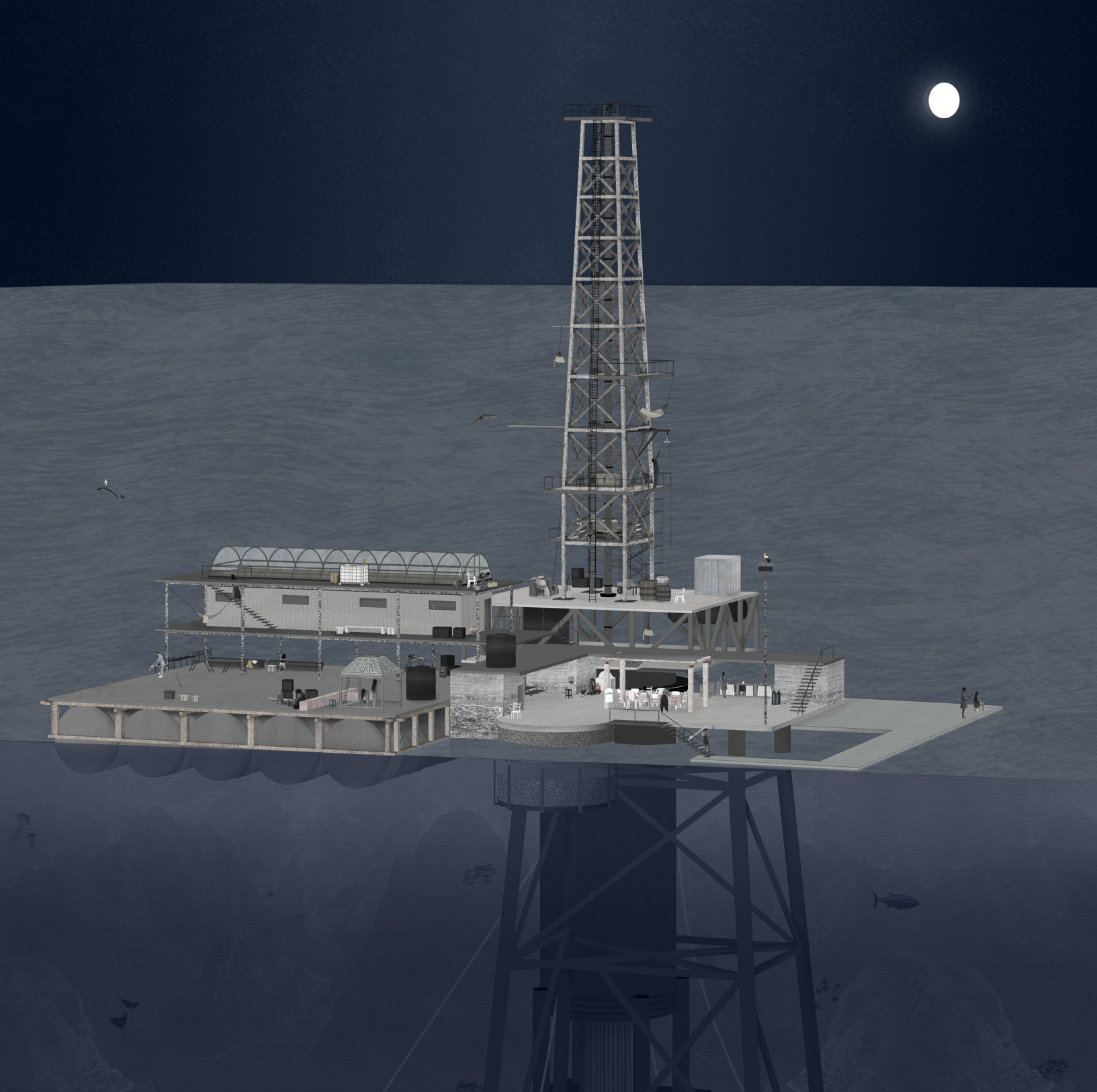

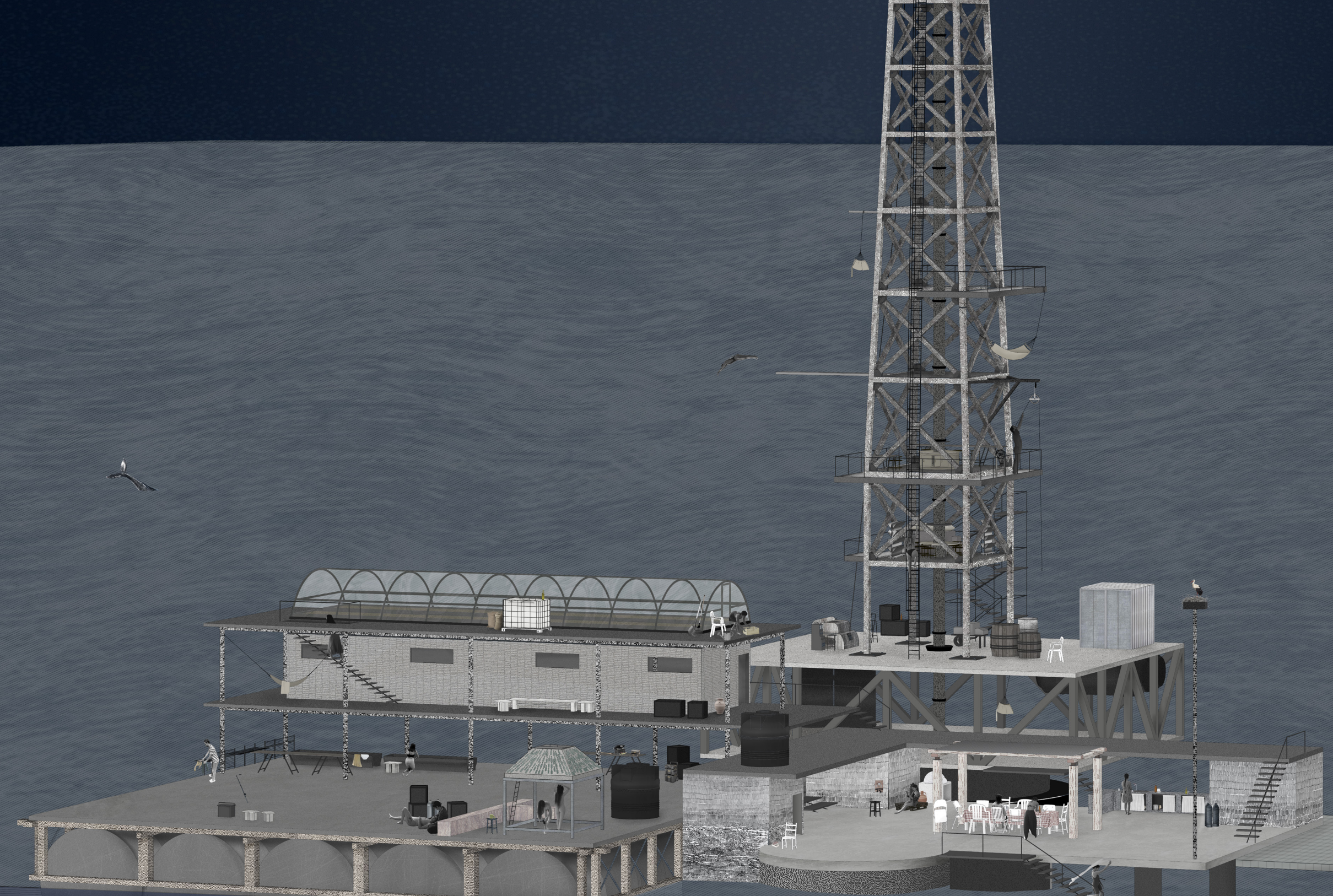

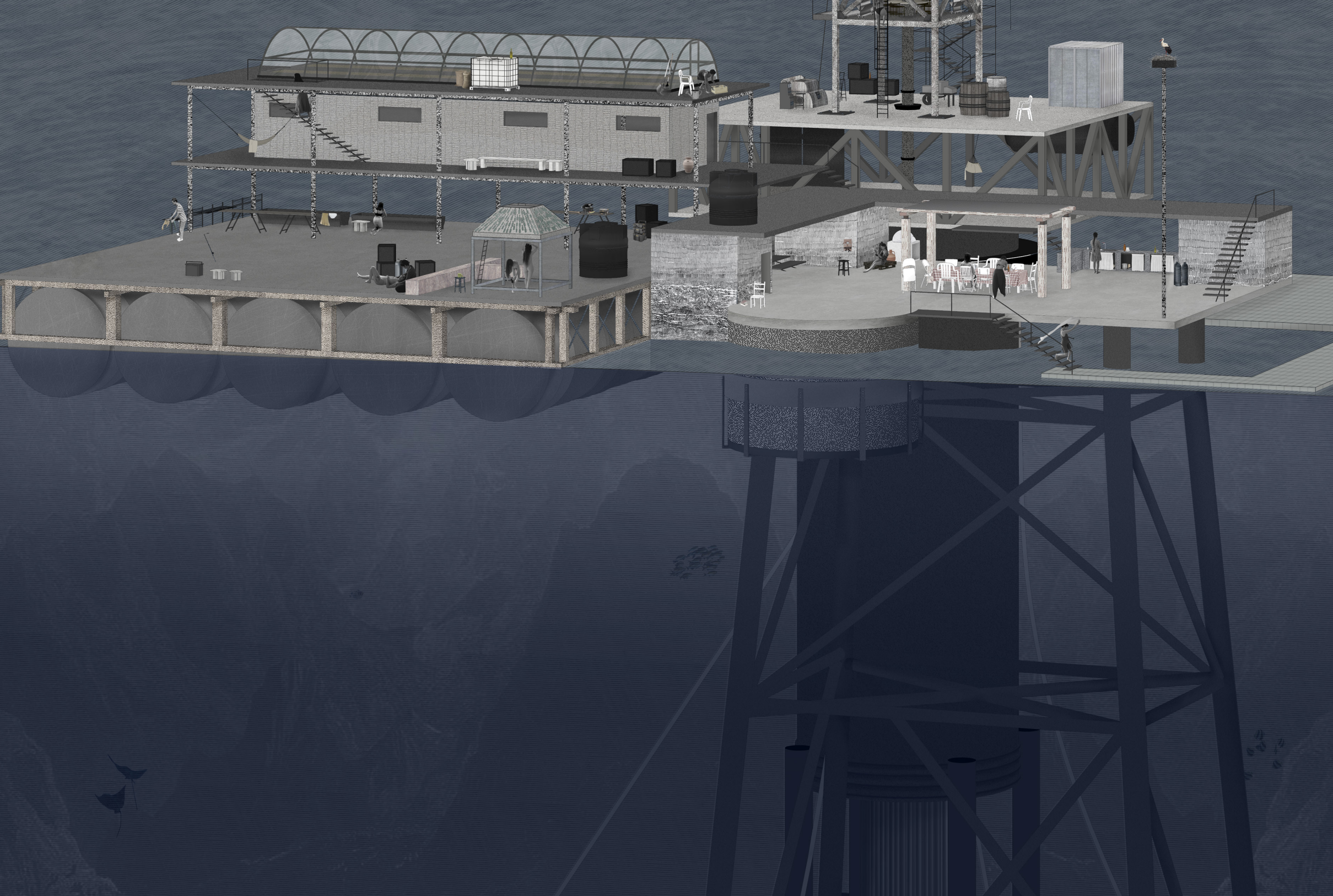

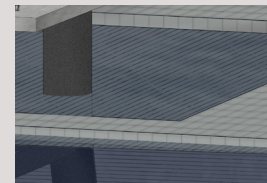
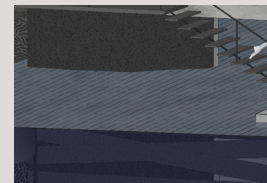
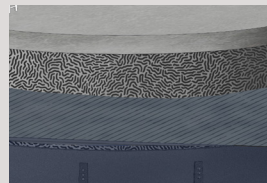
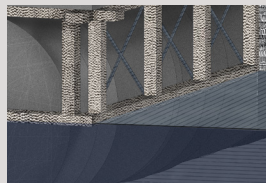
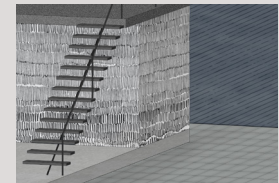
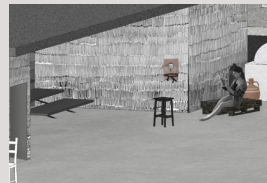
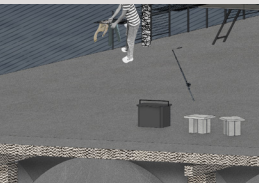
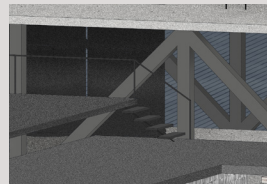
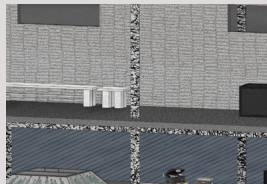
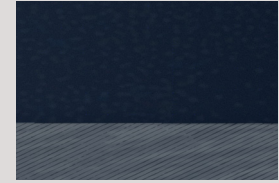

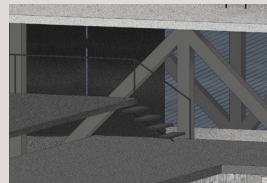
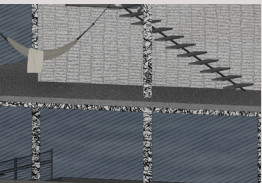
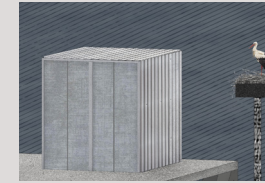
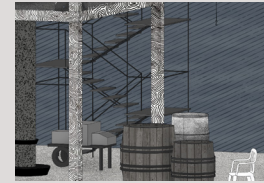
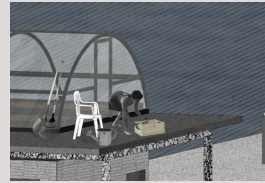
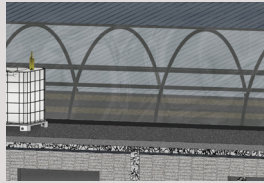
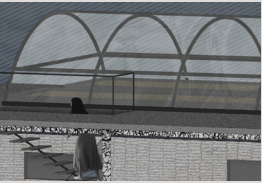
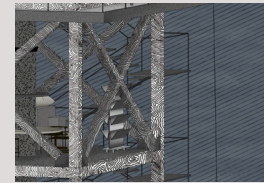
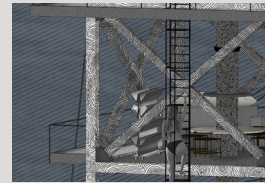
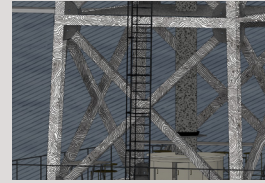
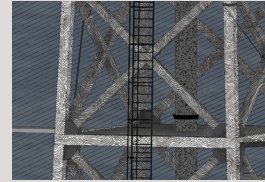
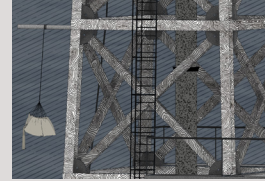

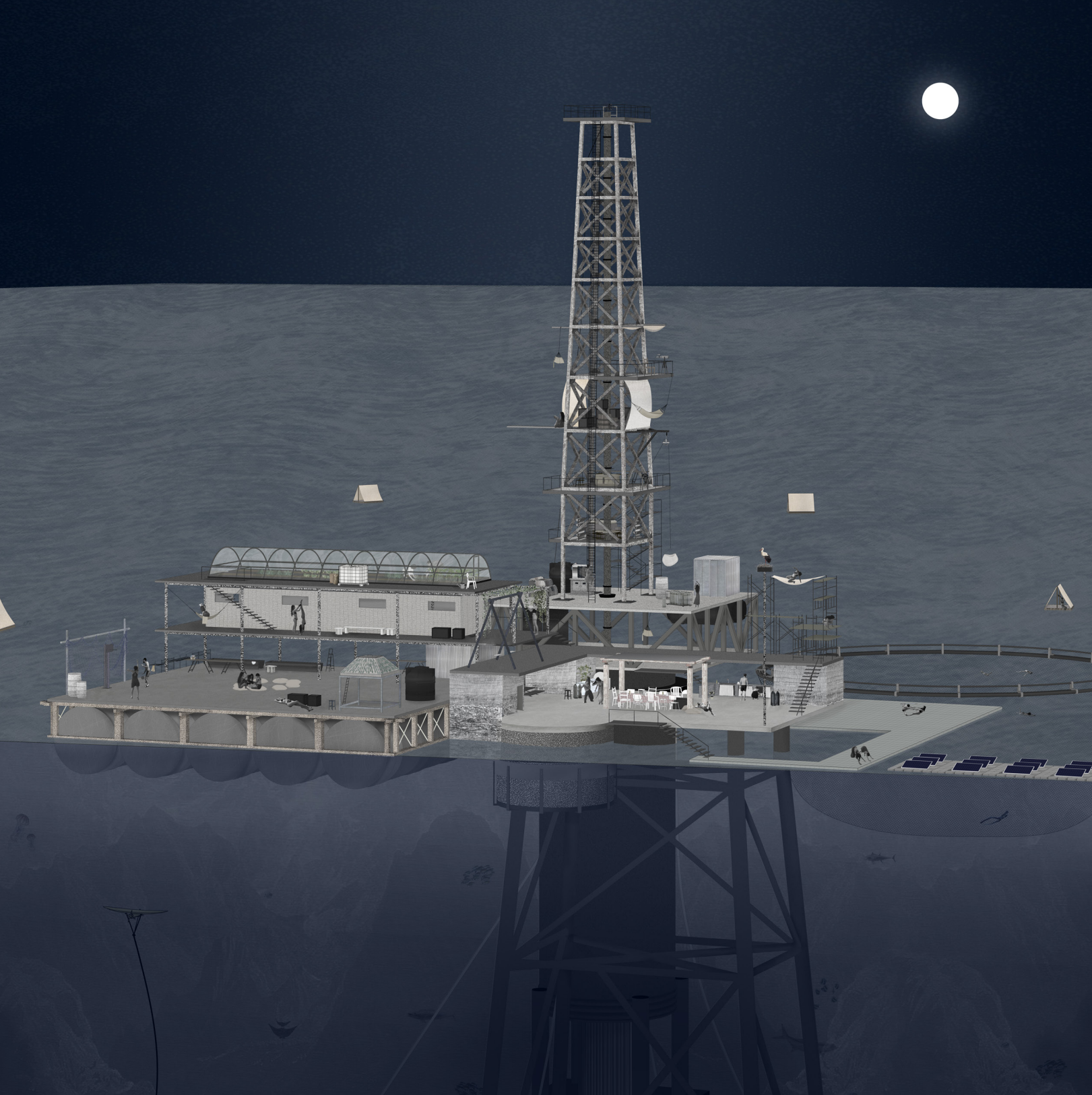

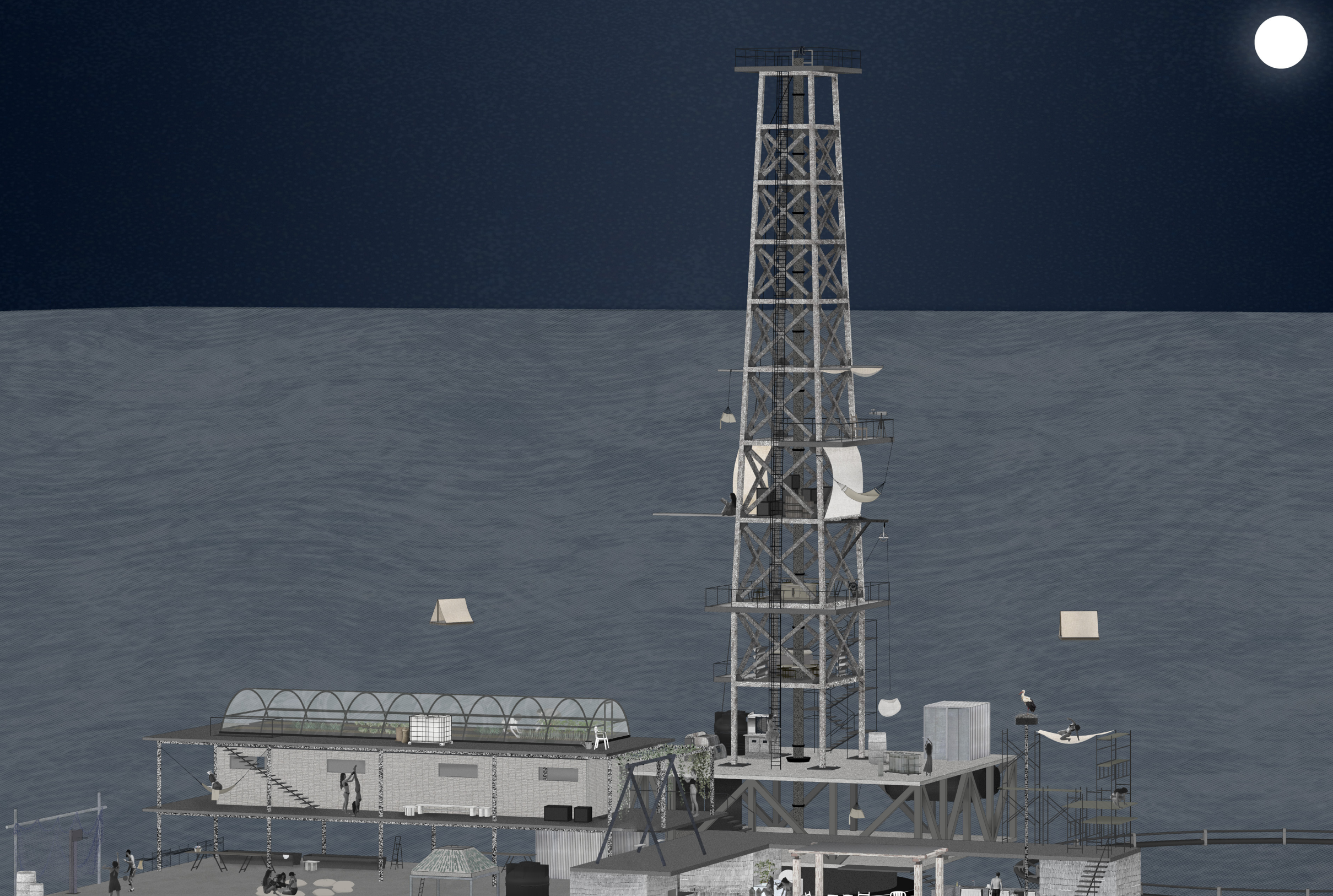

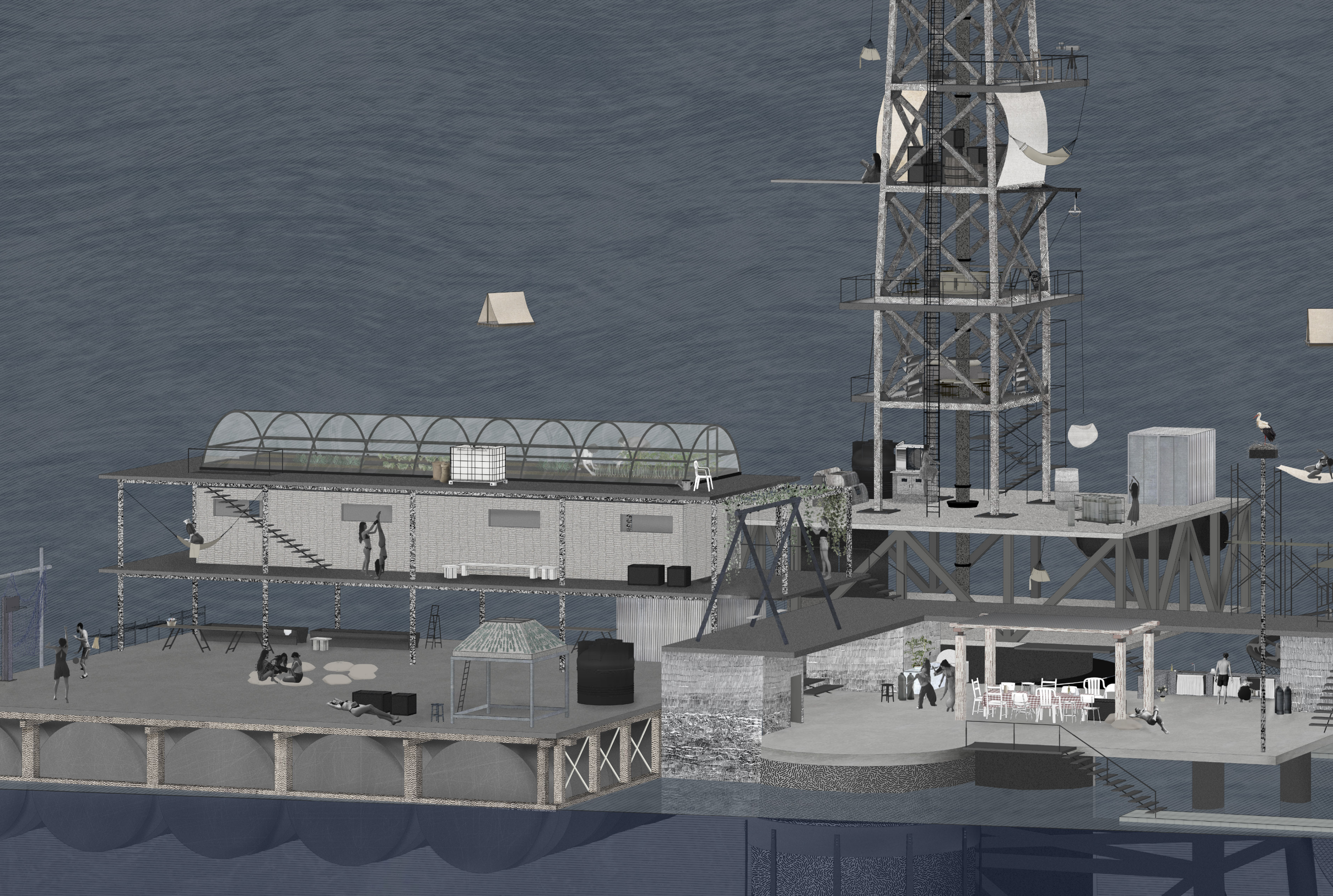

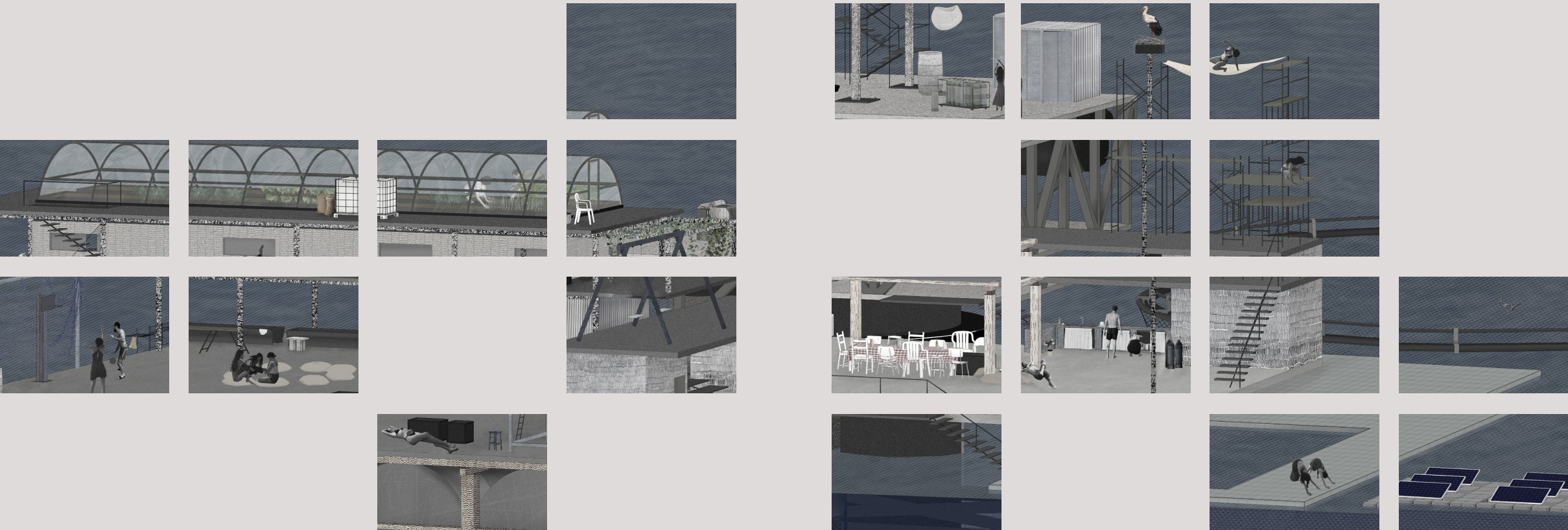

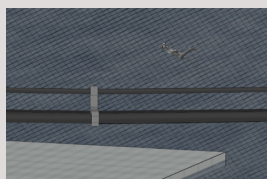
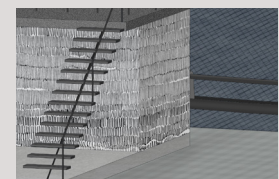
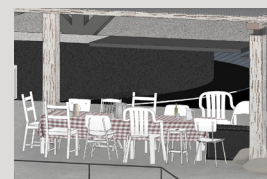
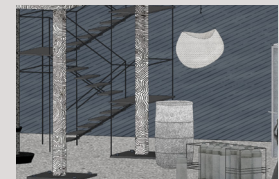
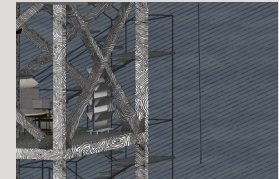
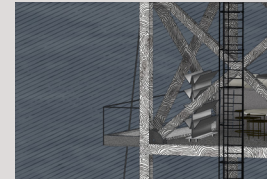
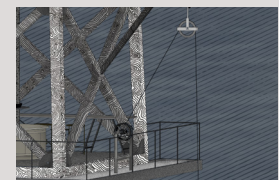
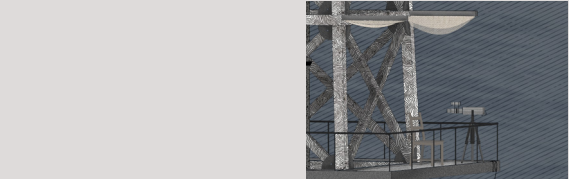
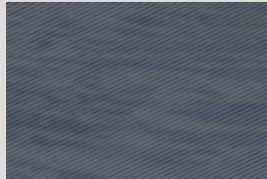

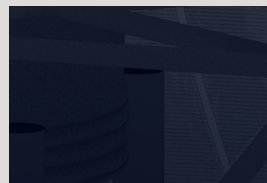
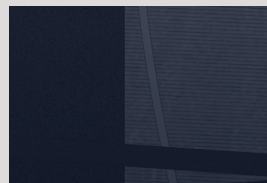
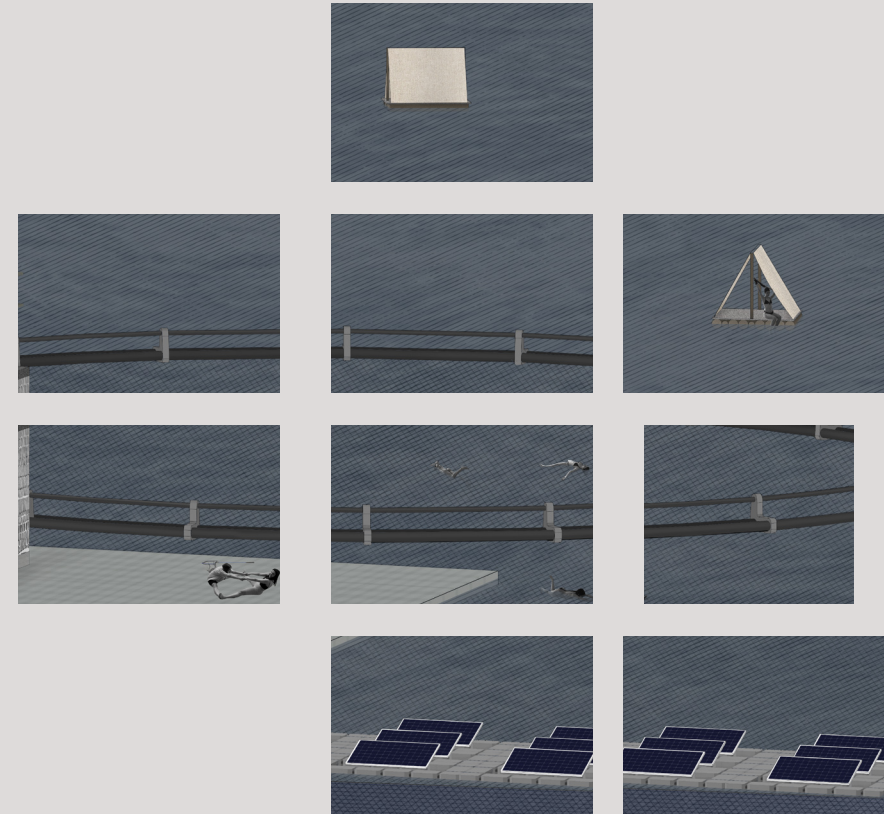
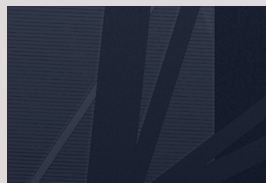
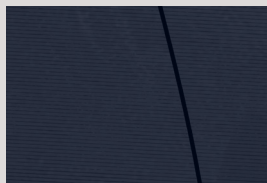
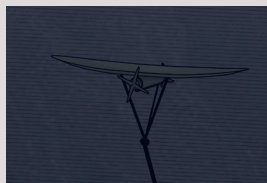
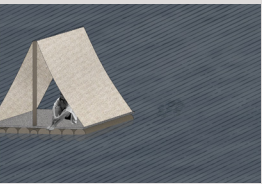

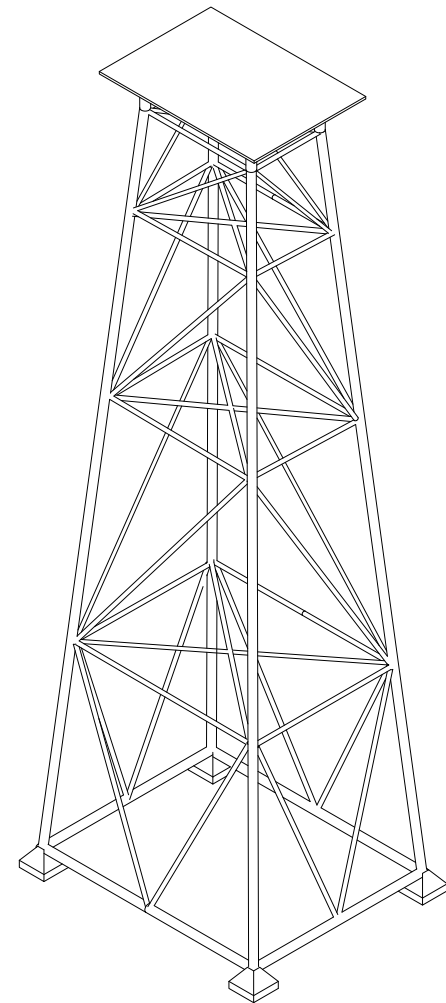

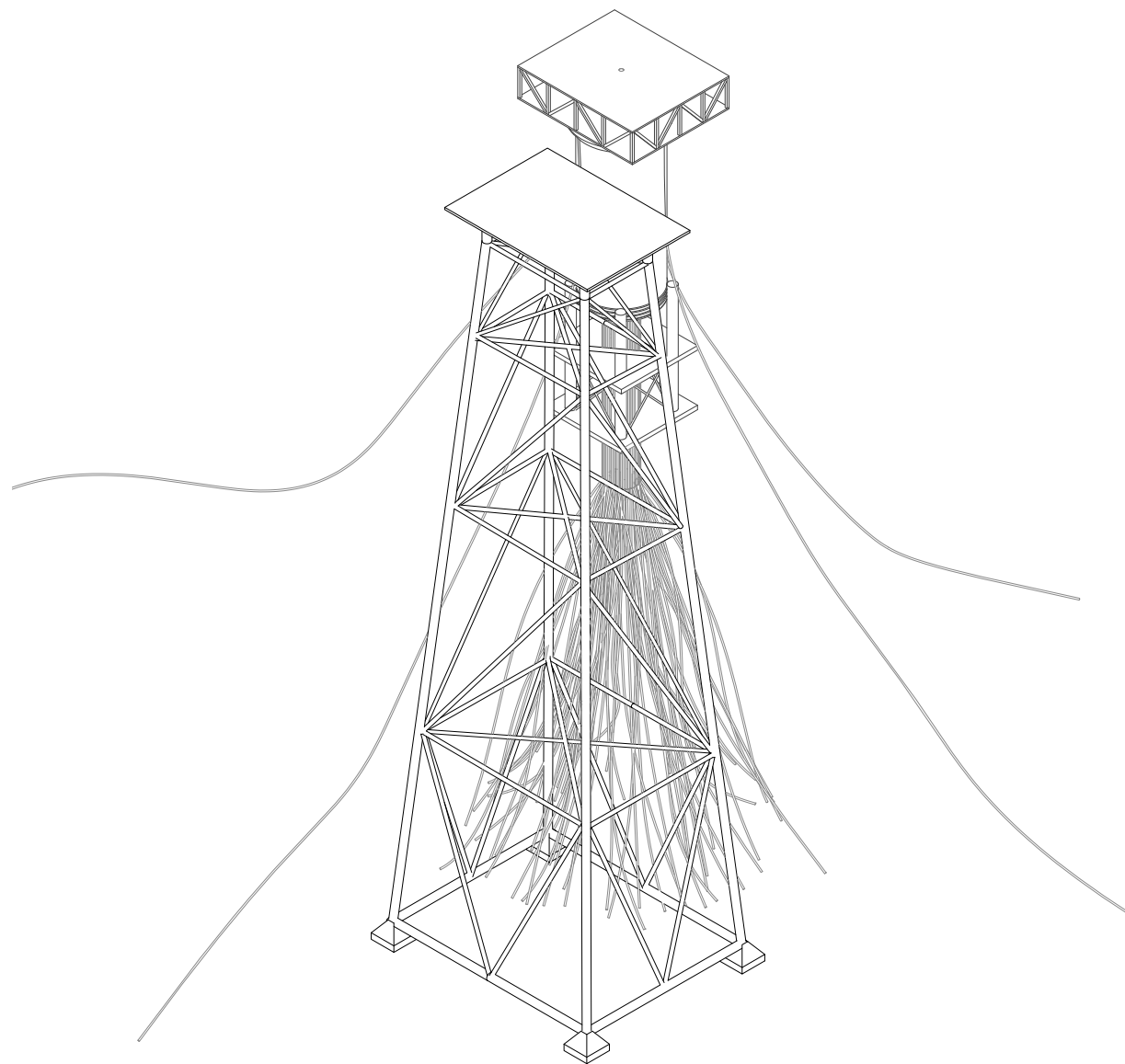

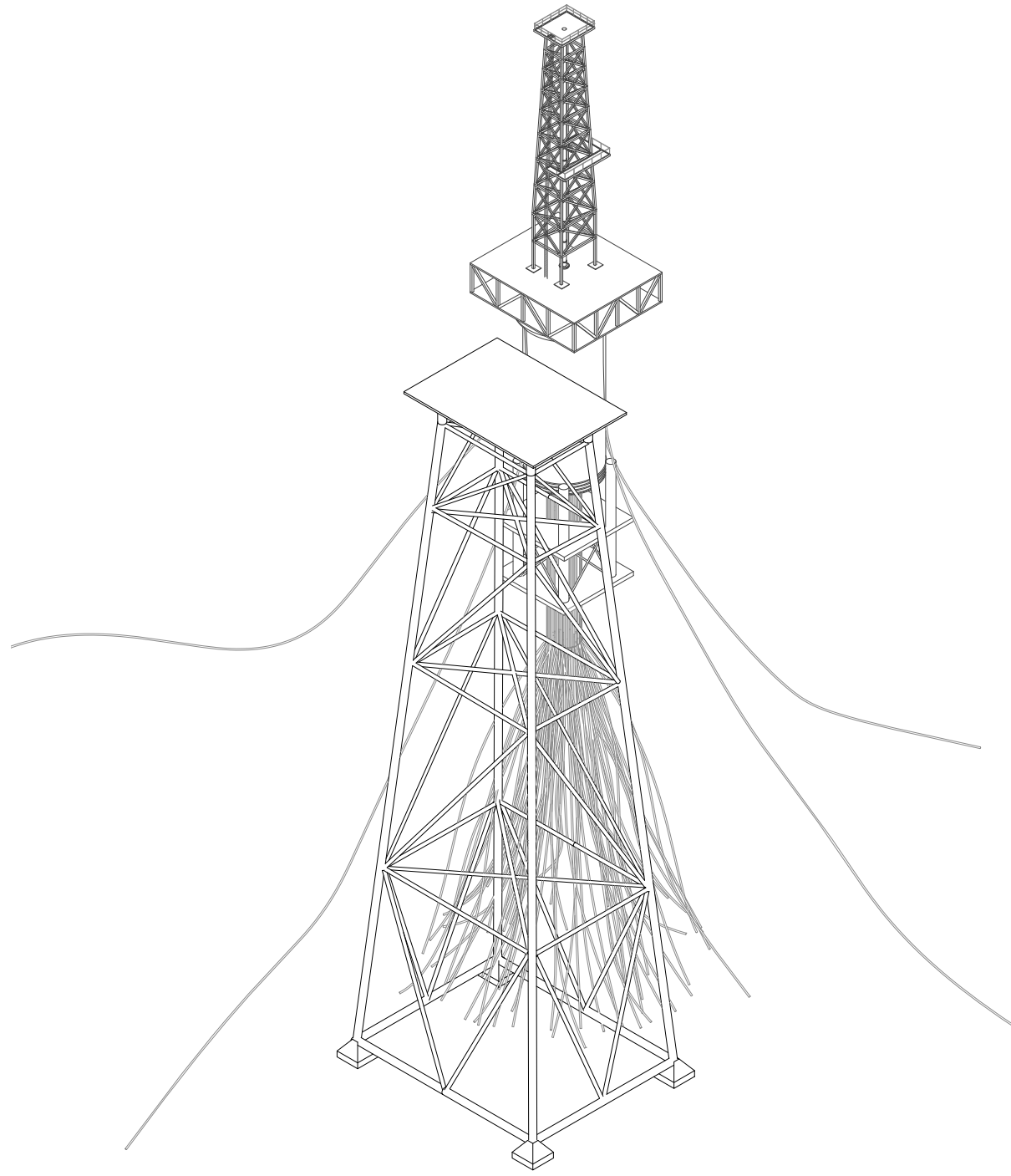

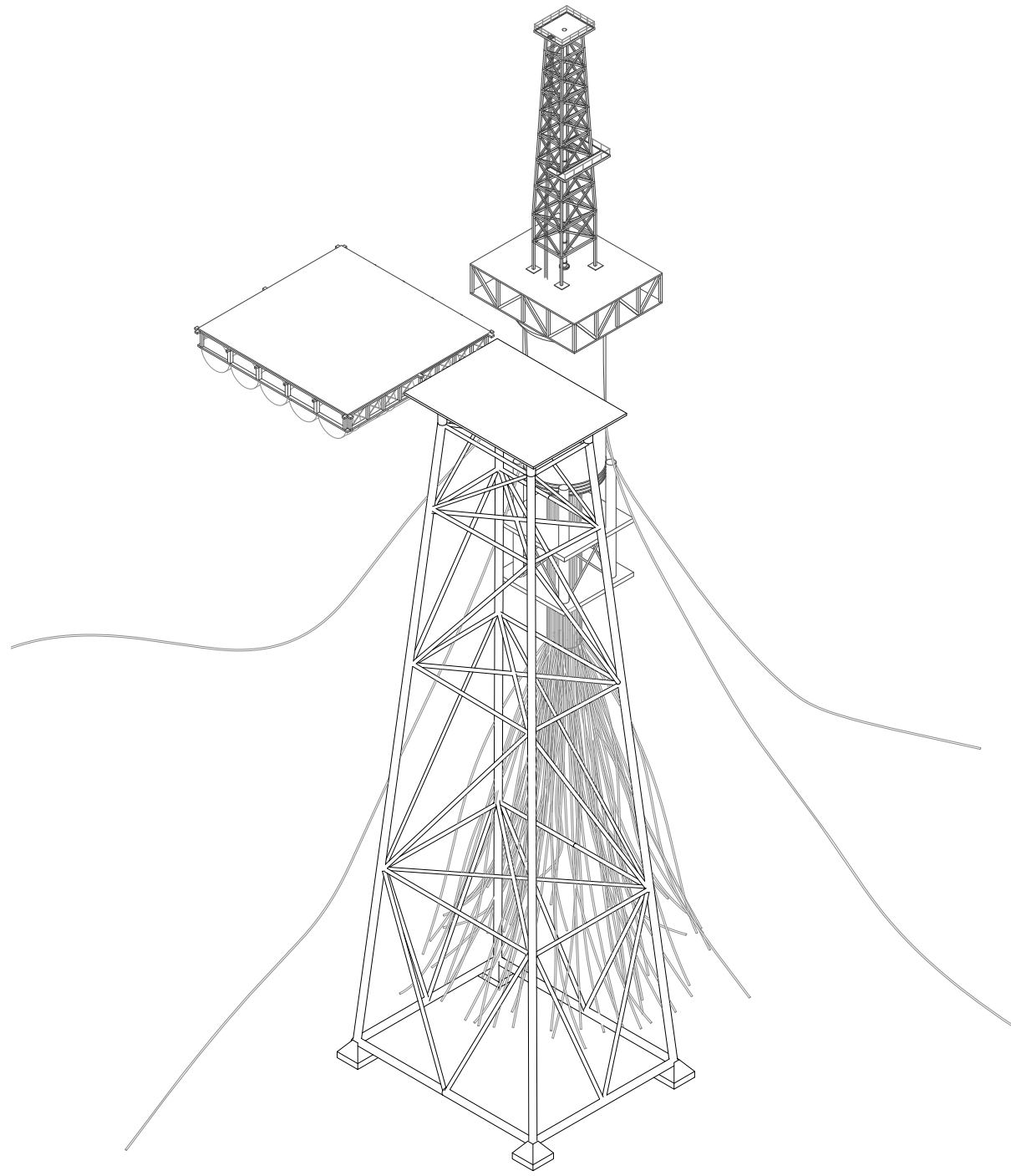

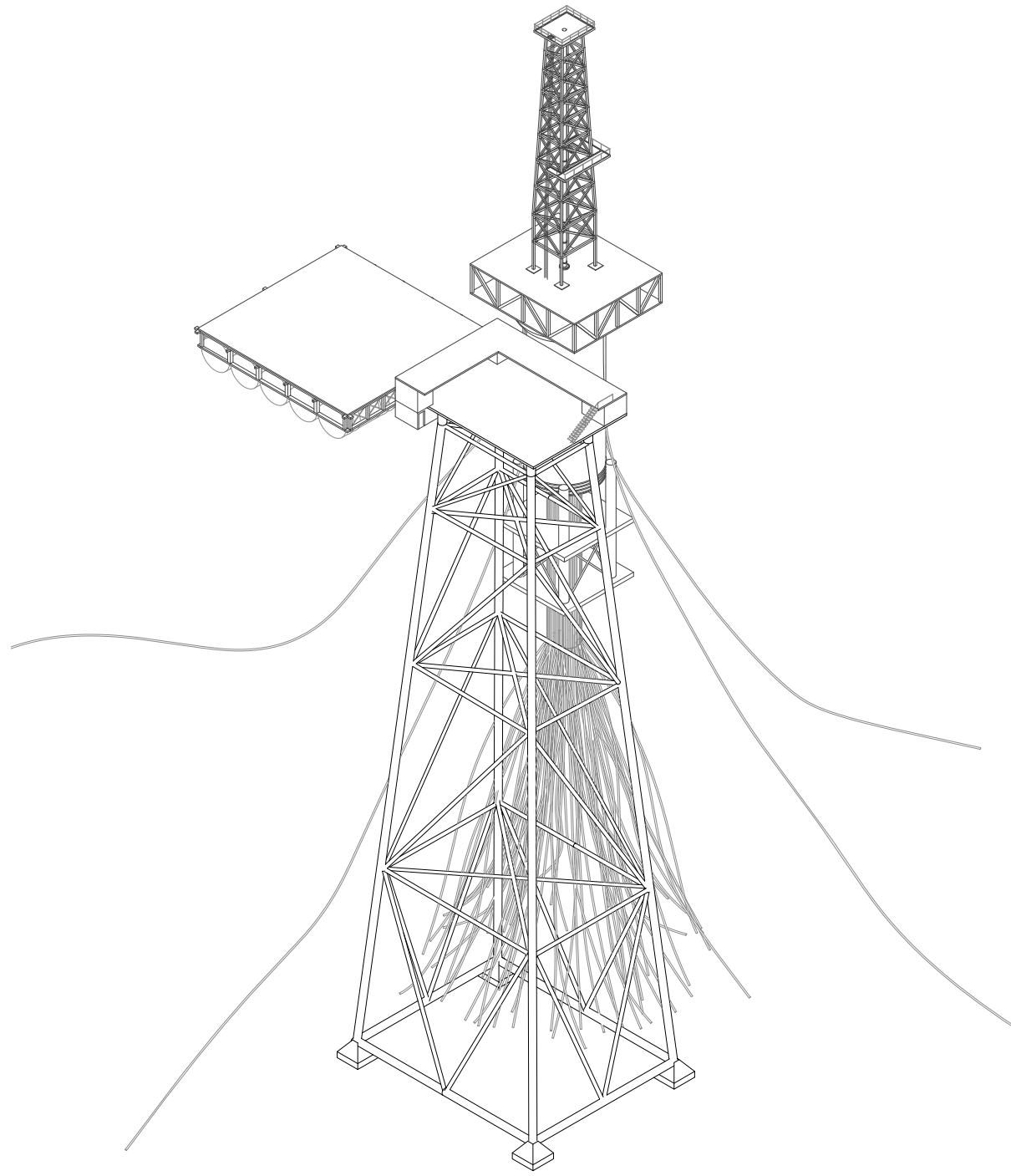
ΟΓΚΟΠΛΑΣΤΙΚΑ

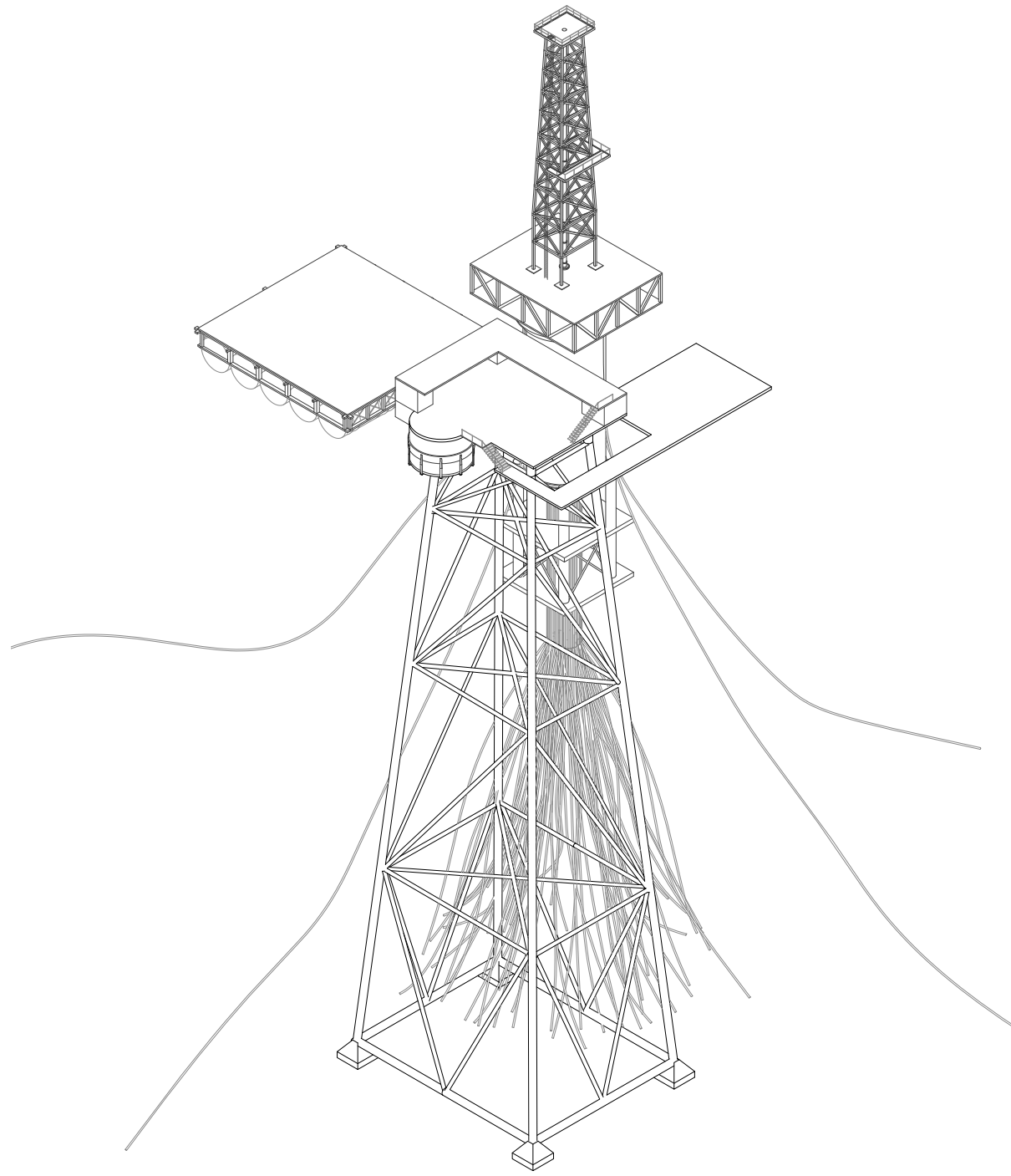

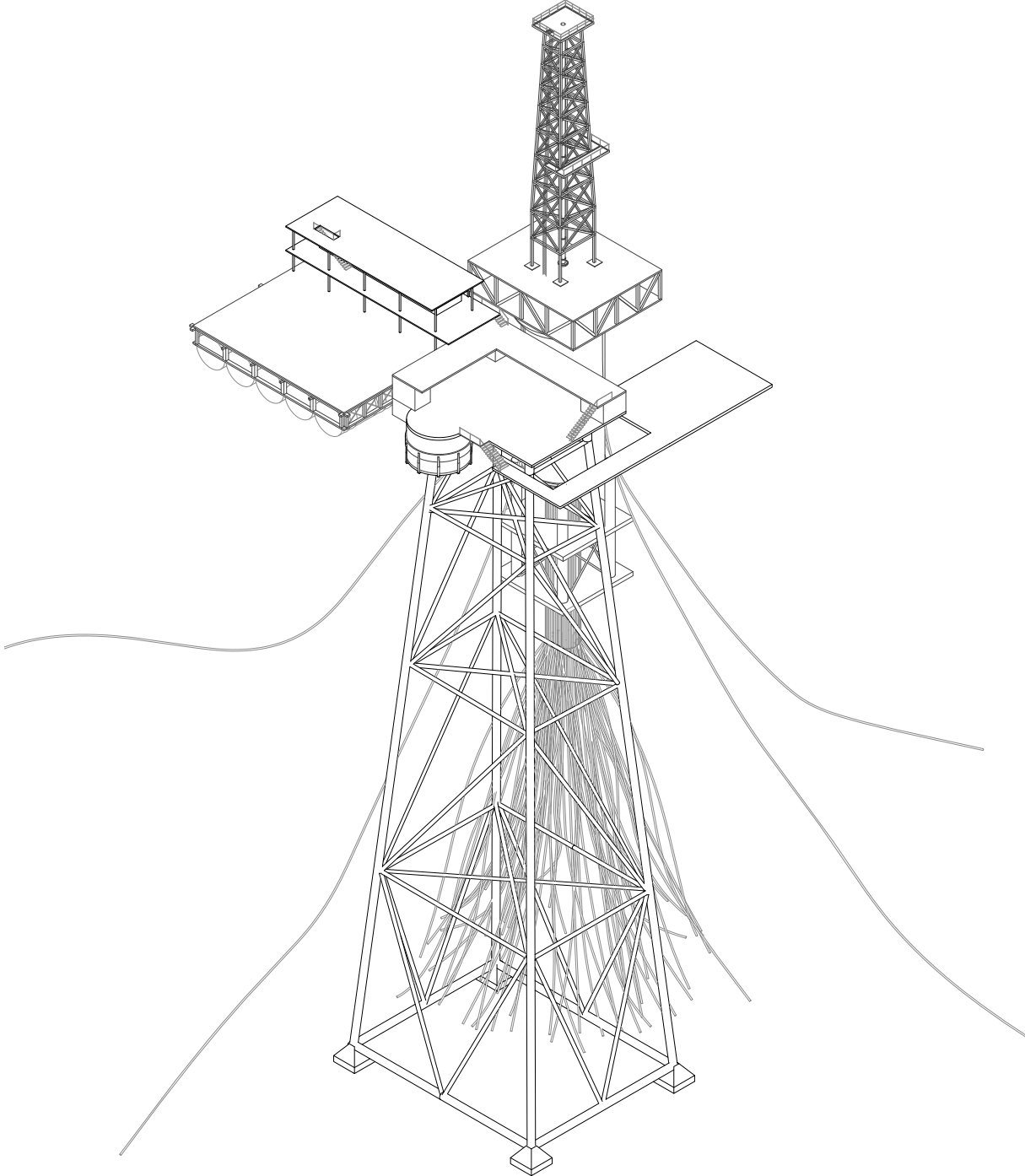

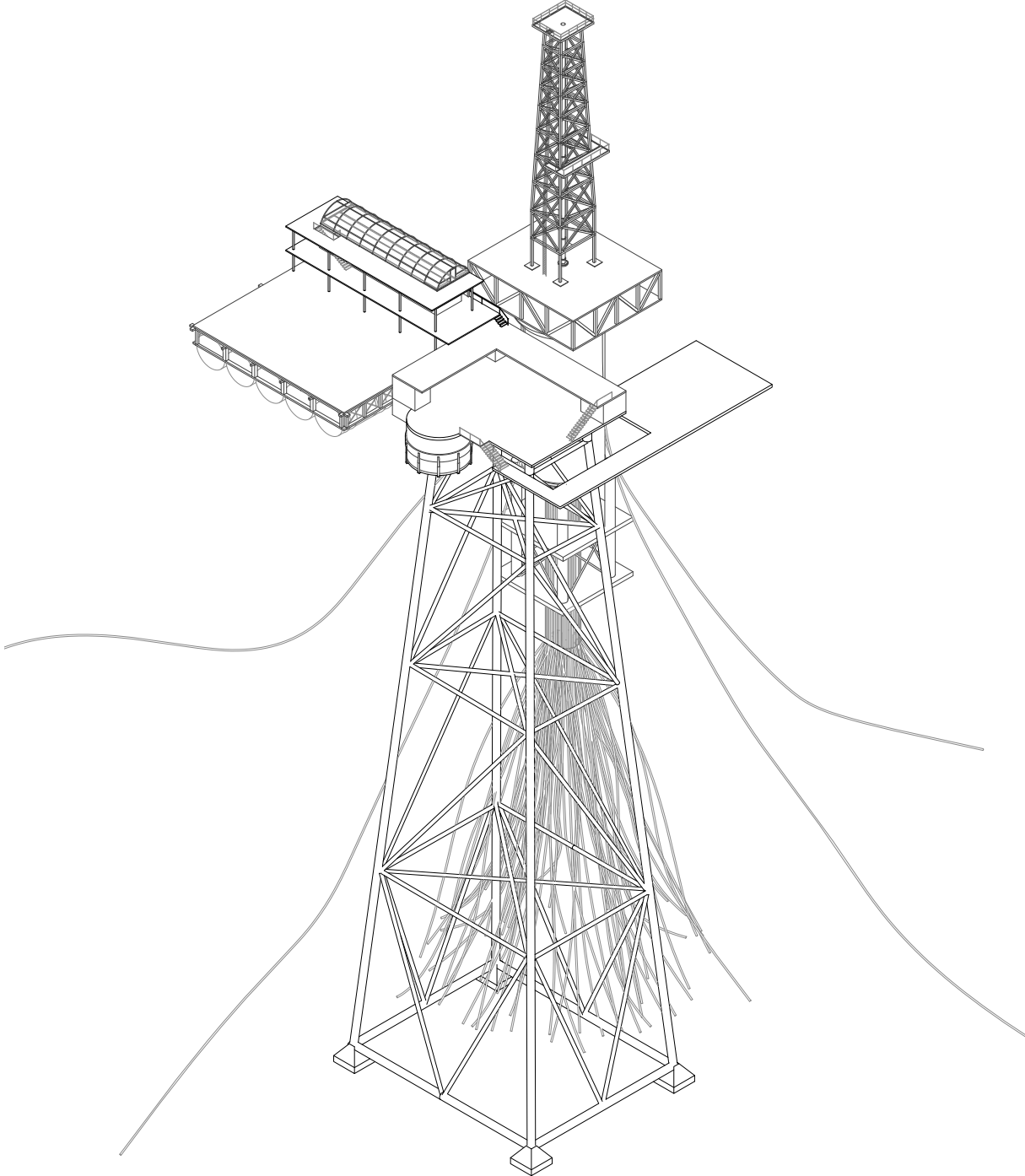

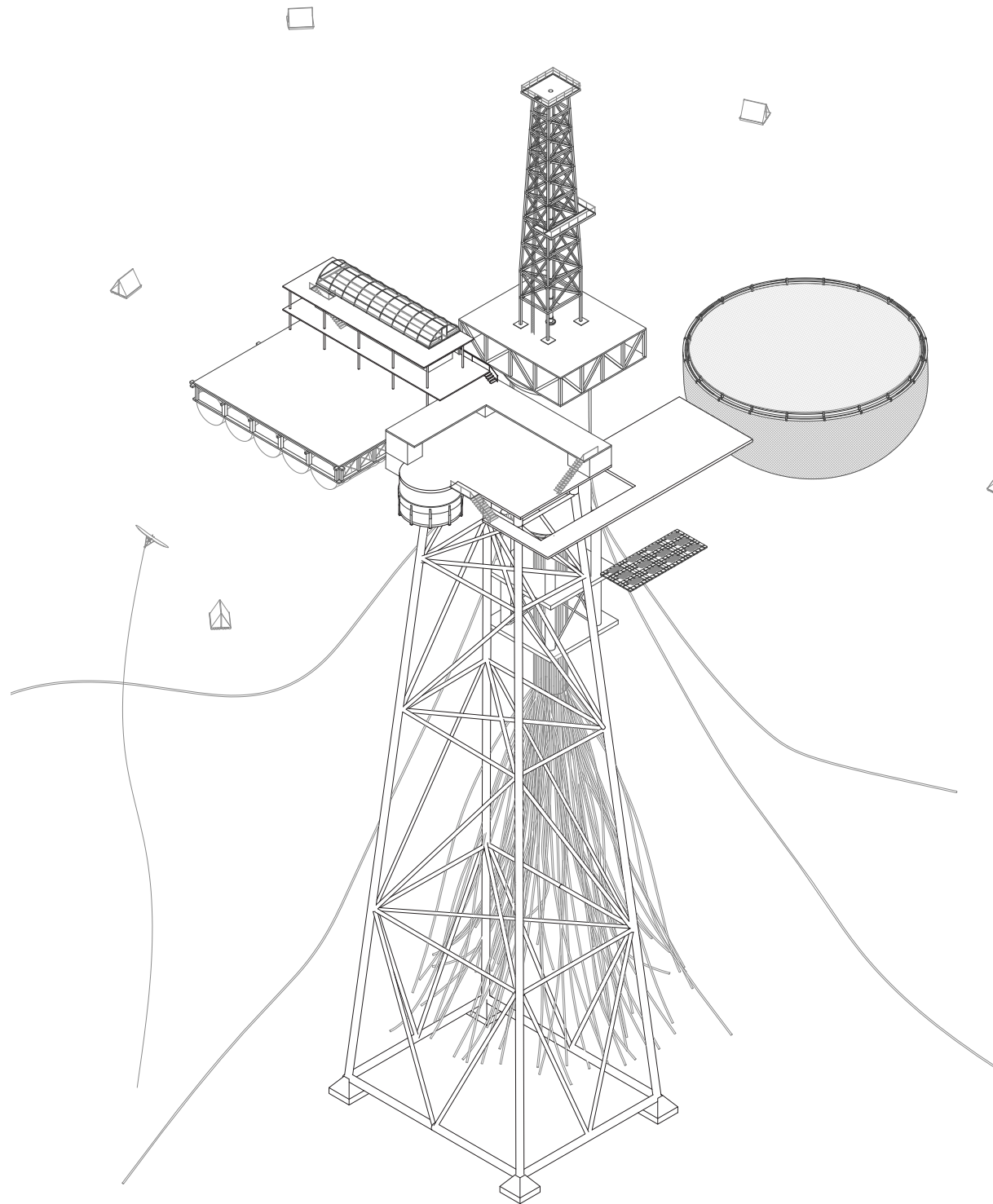

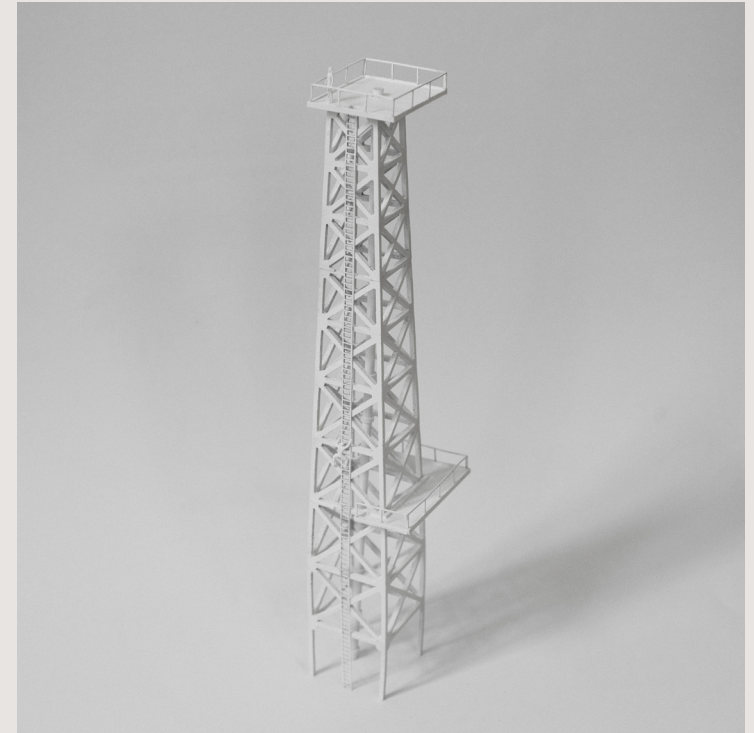

ΜΑΚΕΤΕΣ
ΤΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ ΝΗΣΙΟΥ

πόσιμο νερό
υποδομή για την άντληση πόσιμου νερού

παιχνίδι
στήλος με μεταλλικό καλάθι (μπασκέτα)

αποθήκευση I
βαρέλια αποθήκευσης υγρών και στερεών αγαθών

αιώρηση
υποδομή με κρεμαστά στοιχεία ιδανικά για εκκρεμές κάθισμα

ενέργεια I
υποδομή συλλογής ηλιακής ενέργειας (πλωτό)

ενέργεια II
υποδομή συλλογής παλιοιριακής ενέργειας (υποβρύχιο)

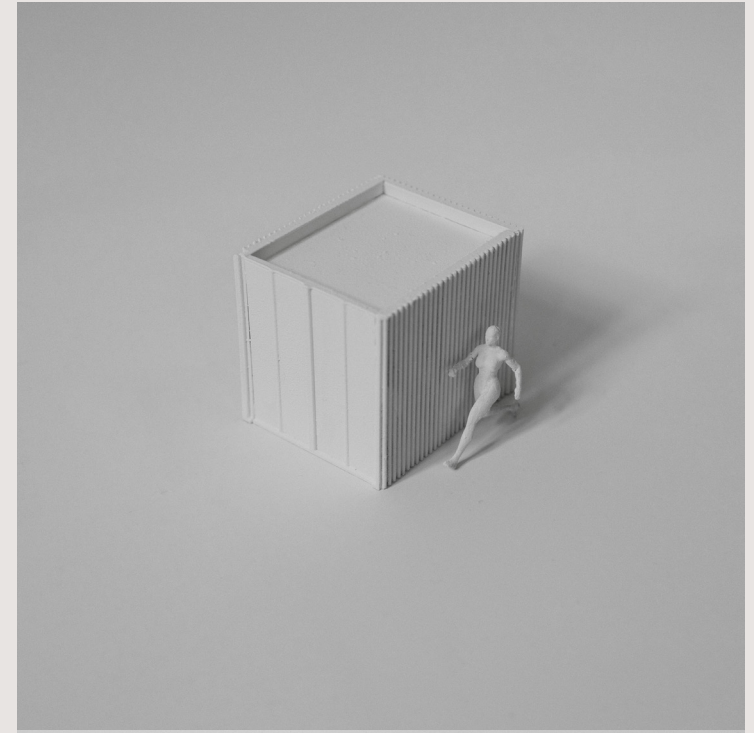
αποθήκευση II
δεξαμενή νερού χωρητικότητας 5.500 lt

συλλογική κουζίνα
υποδομή στέγασης με τραπεζοκαθίσματα (συμπόσιο)

μεταβολισμός (εδώ μεταξύ άλλων)
container διαστάσεων 3x2,5x2,7m

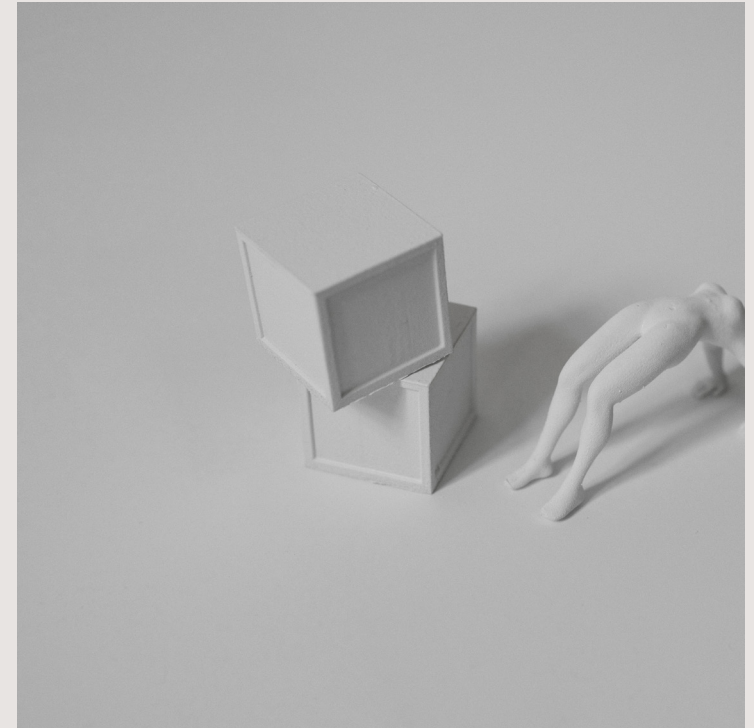
αντικείμενο παλλαπλών χρήσεων
βιομηχανικές παλέτες

κατασκευή διττής χρήσης
κιγκλίδωμα-κάγκελο και απλώστρα για ρούχα

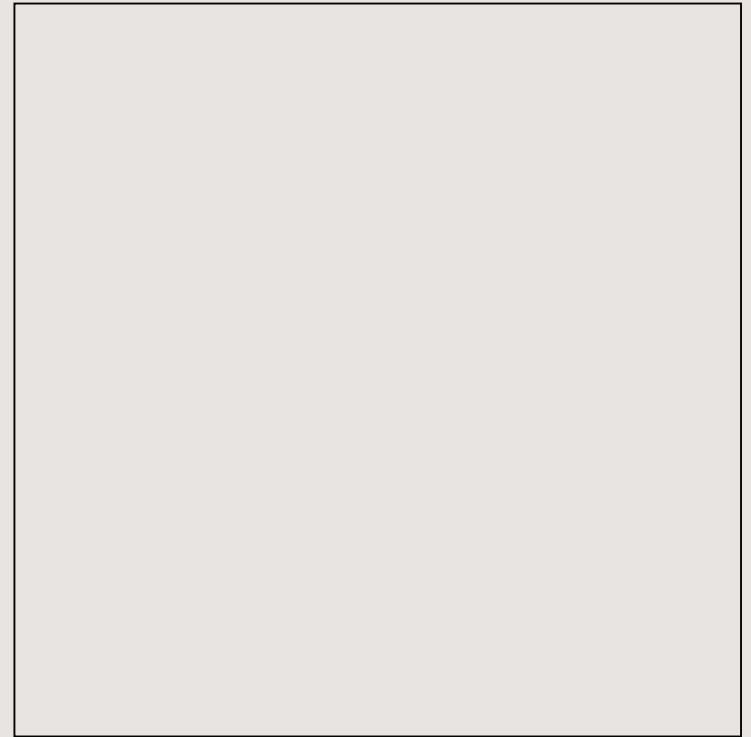
αποθήκευση III
κουτιά αποθήκευσης στερεών

κατάδυση
καροτσάκι μεταφοράς με ροδάκια και φιάλες οξυγόνου

.....
.....

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Augé, Marc. *Non-Places: Introduction to an Anthropology of Supermodernity*. Translated by John Howe. London: Verso, 1995.
- Aureli, Pier Vittorio. *The Project of Autonomy: Politics and Architecture Within and Against Capitalism*. New York: Princeton Architectural Press, 2008.
- Bey, Hakim. *TAZ*. Μετάφραση: Νίκος Β. Αλεξίου και Άντα Γαρμπή. Αθήνα: Ελεύθερος Τύπος, 2021.
- Conrads, Ulrich. *Programs and Manifestos on 20th-Century Architecture*. Translated by Michael Bullock. Cambridge, MA: The MIT Press, 1999.
- Defoe, Daniel. *Robinson Crusoe*. Μετάφραση Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης. Αθήνα: Ψυχογιός, 2008.
- Hobsbawm, Eric. *Η εποχή των άκρων: Ο Σύντομος Εικοστός Αιώνας 1914-1991*. Μετάφραση: Βασίλης Καπετανγιάννης. Αθήνα: Θεμέλιο, 2018.
- Lefebvre, Henri. *Δικαίωμα στην πόλη: Χώρος και Πολιτική*. Μετάφραση: Πάνος Τουρνικιώτης, Κλωντ Λωράν. Αθήνα: Εκδόσεις Κουκκίδα, 2006.
- Johan, Huizinga. *Ο Άνθρωπος και το Παιχνίδι*. Μετάφραση: Στέφανος Ροζάνης. Αθήνα: Εκδόσεις Γνώση, 1989.

Jared, Diamond. *Όπλα, μικρόβια και ασάβι*. Μετάφραση: Κατερίνα Γαρδίκια. Αθήνα: Κάτοπτρο, 2014.

Le Guin, Ursula K. "The Carrier Bag Theory of Fiction." Στο *Dancing at the Edge of the World: Thoughts on Words, Women, Places*. New York: Grove Press, 1989.

Le Guin, Ursula K., *Ο αναρχικός των δύο κόσμων*. Μετάφραση: Χρήστος Γεωργίου. Αθήνα: PARSEC/ΧΗΜΑΙΡΑ, 1974.

Maas, Wietske, and Pasquinelli, Matteo. *Manifesto of Urban Cannibalism*. Berlin: b_books, 2004.

Manheim, Karl. *Ιδεολογία και Ουτοπία*. Μετάφραση Γιώργος Μ. Ανδρουλιδάκης. Αθήνα: Εκδόσεις Γνώση, 2018.

Fisher, Mark. *Capitalist Realism: Is There No Alternative?* Winchester, UK: Zero Books, 2009.

Fisher, Mark. *Το Άλλοκοτο και το Απόκοσμο*. Μετάφραση: Αλέξανδρος Παπαγεωργίου. Εκδόσεις: Αντίποδες, 2023.

Pasquinelli, Matteo. *Animal Spirits: A Bestiary of the Commons*. Rotterdam: NAI Publishers / Institute of Network Cultures, 2008.

Moholy-Nagy, László. *Vision in motion*, Σικάγο: Paul Theobald & Co, 1947.

P.M. *bolo'bolo*. Brooklyn, NY: Autonomedia, 1985.

Serres, Michel. *Το παράσιτο*. Μετάφραση: Νίκος Ηλιάδης. Επισημονική επιμέλεια: Διονύσης Καββαθάς. Αθήνα: εκδόσεις ΣΜΙΛΗ, 2009

Sloterdijk, Peter. *Κανόνες για το Ανθρωποπάρκο*: Απάντηση στην Επιστολή για τον Ανθρωπισμό του Martin Heidegger. Μετάφραση Λευτέρης Αναγνώστου. Αθήνα: Scripta, 2001.

Sumrell, Robert, and Varnelis, Kazys. *BLUE MONDAY*. Barcelona: Actar Publishers, 2006.

Thoreau, Henry David. *Walden; or, Life in the Woods*. Boston: Ticknor and Fields, 1854.

Warburg, Aby. *The Renewal of Pagan Antiquity. Contributions to the Cultural History of the European Renaissance*. Los Angeles: The Getty Research Institute for the History of Art and the Humanities, 1999

Wigley, Mark. *Constant's New Babylon*. Rotterdam: Witte de With Center for Contemporary Art, 1998.

Κοσμαδάκη, Πολύνα και Βελώνης, Κωστής. *Ο κύριος Ροβινσώνας Κρούσος έμεινε σπίτι*. Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη, 2021.

ΜΟΥΣΙΚΟΓΡΑΦΙΑ

Stereo Nova, *Diskolata*, 1993.

The Blaze, *Territory*, 2017.

Usurum, *Ασανσέρ*, 2021.

Αρλέτα, *Ένα Καπέλο Με Τραγούδια*, 1981

Ηχοτοπία, *Χωρίς Ταχύτητα*, 2019.

Κωνσταντίνος Βήτα, *Για σένα με αγάπη*, 2007.

Κόρε. Ύδρο., *Ftini Pop Gia Tin Elit*, 2006.

Λένα Πλάτωνος, *Galop*, 2007.

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

Michelangelo Antonioni, *Zabriskie Point*, 1970.

Stanley Kubrick, *Dr. Strangelove*, 1964.

Sydney Sibilia, *Rose Island*, 2020.

Μανώλης Μαυρής, *Brutalia Days of Labour*, 2021.

Στα επόμενα νησιά και γιατί όχι και στα επόμενα εδάφη που θα ξεκλειδώσουμε,
στους επόμενους κόσμους που θα φτιάξουμε.